

EUROPEAN COMMISSION
EUROSTAT

Direktorat G: Poslovne statistike
Jedinica G-2: Statistika robne razmjene – metodologija i klasifikacije

Statistika robne razmjene Priručnik za korisnike

Siječanj 2006

SADRŽAJ

1	UVOD	1
1.1	Svrha priručnika za korisnike	1
1.2	Upotreba statistike robne razmjene s inozemstvom	1
1.3	Povezanost sa bilancom plaćanja i nacionalnim računima	2
1.4	Institucionalni okvir	2
1.4.1	Općenito	3
1.4.2	Nacionalna tijela	3
1.4.3	Tijela Europske unije	3
1.5	Pravna osnova	3
1.5.1	Općenito	3
1.5.2	Intra-trgovina Europske unije	4
1.5.3	Extra-trgovina Europske unije	4
1.5.4	Ostalo zakonodavstvo Unije	5
1.5.5	Međunarodne preporuke i odredbe	5
1.5.6	Nacionalno zakonodavstvo	5
2	METODE	6
2.1	Općenito	6
2.2	Trgovinski sustavi	6
2.2.1	Opći i specijalni trgovinski sustav	6
2.2.2	Intra-trgovina Europske unije	7
2.2.3	Extra-trgovina Europske unije	8
2.3	Obuhvat	9
2.4	Isključivanja	10
2.5	Specijalna kretanja roba	10
2.6	Statističko područje	11
2.7	Nomenklature i klasifikacije	11
2.7.1	Općenito	11
2.7.2	Klasifikacije proizvoda	11
2.7.3	Kombinirana nomenklatura	11
2.7.4	TARIC	12
2.7.5	Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija	12
2.7.6	Ostale klasifikacije proizvoda	13
2.7.7	Klasifikacije djelatnosti	13
2.7.8	Nomenklature zemalja i područja	13
2.8	Izvještajno razdoblje	14
2.9	Statistički pragovi	14
2.9.1	Općenito	14
2.9.2	Pragovi za Intra-EU trgovine	14
2.9.3	Pragovi za Extra-EU trgovine	15
2.10	Statistički podaci	15
2.10.1	Podaci Intra-EU trgovine	15
2.10.2	Podaci Extra-EU trgovine	16

2.11	Statističke procedure.....	16
2.11.1	Općenito	16
2.11.2	Redovan uvoz i izvoz	16
2.11.3	Unutranja proizvodnja.....	16
2.11.4	Vanjska proizvodnja.....	17
2.12	Zemlja partner.....	17
2.13	Vrijednost	17
2.14	Količine	18
2.14.1	Neto količina	18
2.14.2	Količina u jedinici mjere	18
2.15	Podaci o transportu	18
2.15.1	Vrsta prijevoza.....	18
2.15.2	Nacionalnost prijevoznog sredstva	19
2.15.3	Kontejner	19
2.16	Povjerljivost (metodologija)	19
2.16.1	Povjerljivi podaci.....	19
2.16.2	Pasivna povjerljivost.....	19
2.16.3	Aktivna povjerljivost	20
2.16.4	Povjerljivost proizvoda.....	20
2.16.5	Povjerljivost zemlje	20
2.17	Statistička neusklađenost i asimetrije	20
2.17.1	Asimetrije i zrcalna statistika.....	20
2.17.2	Statistička odstupanja u Intra-trgovini EU.....	20
2.17.3	Statistička odstupanja u Extra-trgovini EU	23
2.18	Metodološke razlike	23
2.18.1	Razlike između podataka Unije i podataka nacionalne statistike	23
2.18.2	Razlike između podataka Unije i podataka drugih međunarodnih izvora	24
3	PRIKUPLJANJE PODATAKA	25
3.1	Općenito	25
3.2	Izvori podataka	25
3.3	Registar izvještajnih jedinica (Register of Providers of Statistical Information (PSIs)).....	26
3.4	Dostava podataka.....	26
4	OBRADA PODATAKA I ANALIZA	26
4.1	Kontrola kvalitete	26
4.2	Prilagodbe	27
4.2.1	Općenito	27
4.2.2	Prilagodba vrijednosti.....	28
4.2.3	Prilagodba količine.....	28
4.2.4	Prilagodba podataka za bilancu plaćanja.....	28
4.3	Revizije.....	29
4.4	Povjerljivost (obrada)	29
4.4.1	Povjerljivost podataka	29
4.4.2	Povjerljivost zemlje.....	30

4.4.3	Povjerljivost proizvoda.....	30
4.5	Postupak kod diskontinuiteta podataka	31
4.6	Konverzija valute (agregata)	32
4.7	Analize.....	32
4.7.1	Jedinična vrijednost i indeksi volumena.....	32
4.7.2	Indeksi cijena	33
4.7.3	Ostale analize	34
4.8	Regionalne podjele	34
4.8.1	Općenito	34
4.8.2	Geografske zone	34
4.8.3	Ekonomске zone	35
4.9	Ispravci radnih dana i desezoniranje	35
5	DISEMINACIJA PODATAKA	36
5.1	Vrste korisnika podataka	36
5.2	Publikacije on line	37
5.3	Podaci on line	37
5.4	DVD-ROM.....	38
5.5	COMEXT baza podataka.....	39
5.6	Meta podaci	39
5.7	Europska podrška za statističke podatke	40

POPIS PRILOGA

Prilog 1: Nacionalna tijela nadležna za prikupljanje podataka statistike robne razmjene s inozemstvom.....	41
Prilog 2: Statističko bilježenje uvoza robe (Extra-EU trgovina) i primitka (Intra-EU trgovina).....	45
Prilog 3: Statističko bilježenje izvoza robe (Extra-EU trgovina) i otpreme (Intra-EU trgovina).....	46
Prilog 4: Isključivanja	47
Prilog 5: Slovnobrojčane šifre.....	48
Prilog 6: Konceptualne razlike između nacionalnih podataka i onih koje zemlje članice šalju u Eurostat	50
Prilog 7: Pregled proizvoda statistike robne razmjene s inozemstvom	51

1 UVOD

1.1 Svrha priručnika za korisnike

1. Svrha ovog priručnika za korisnike je pomoć pri upotrebi i analizi statistike robne razmjene koju publicira Statistički ured Europske Unije (Eurostat). Priručnik opisuje osnovnu metodologiju koja se koristi pri prikupljanju statistike, ulogu Eurostata u diseminaciji podataka kao i izvore koji su dostupni korisnicima. Isto tako, omogućava informacije o razlikama koje postoje između EU i nacionalnih statistika, kao i onih publiciranih od strane drugih međunarodnih organizacija.
2. Ova publikacija je namijenjena prosječnom korisniku statistike te ne zahtjeva stručnost za razumijevanje.
3. Ova publikacija je završena u siječnju 2006. i odnosi se na stanje koje je vrijedilo u to vrijeme.
4. Informacije sadržane u ovom priručniku ne zamjenjuju postojeću regulativu koja se odnosi na međunarodnu trgovinu robama i nema pravnu snagu. Eurostat (International trade statistics – Unit G2 ‘methodology and classifications’ and Unit G3 ‘production’, fax: 352 - 43 01 30019) će rado dati korisnicima druge potrebne informacije o određenim temama koje ovdje nisu obrađene.
5. Priručnik se može koristiti kao cjelina ili po pojedinim područjima. Najvažnije područje ovog priručnika sigurno je Poglavlje 2 o metodama. Ono opisuje najvažnije o osnovnim konceptima i definicijama, te objašnjava varijable koje korisnik može iskoristiti. Isto tako ukazuje na razlike koje se mogu pojavljivati zbog upotrebe različitih izvora. Priručnik je popraćen sa 7 priloga.

1.2 Upotreba statistike robne razmjene s inozemstvom

6. Potreba za statistikom robne razmjene je očigledna. Međunarodna trgovina čini važan dio svjetskog gospodarstva i, kao takva, mora biti vjerodostojna te takvi statistički podaci moraju biti usporedivi i široko diseminirani.
7. Statistika robne razmjene s inozemstvom je važan primarni izvor za većinu javnog i privatnog sektora onih koji odlučuju. Na primjer, ona omogućuje tijelima Unije da se pripreme za multilateralne i bilateralne pregovore unutar zajedničke trgovačke politike i ocjenjuje napredak zajedničkog tržišta te integraciju europskih gospodarstava, ona predstavlja bitan izvor informacija za bilancu plaćanja, nacionalne račune te kratkoročne statistike. Dodatno, ta statistika pomaže europskim poduzećima tržišno istraživanje te definiranje njihove trgovačke strategije.
8. Ta statistika zadovoljava ove potrebe na različite načine. Korisnici mogu koristiti ili agregirane podatke ili vrlo detaljne podatke na nivou proizvoda ili zemlje partnera. Njih mogu interesirati kretanje vrijednosti trgovine u tekućim cijenama, ili kretanje volumena trgovine u stalnim cijenama. Alternativno, njih može interesirati količina trgovine ili neki drugi količinski podaci.
9. Ovi primjeri, koji su daleko od svih, pokazuju različitost korisnika i njihovih zahtjeva. Eurostat pokušava zadovoljiti te različite interese i prilagoditi se promjenama sredine uslijed napretka uzrokovanim globalizacijom, koja, posebno, postoje sve više i više značajna.

10. Sustav prikupljanja podataka statistike robne razmjene s inozemstvom je u proteklih nekoliko godina doživio velike promjene. Uvođenje Kombinirane nomenklature (KN) i Jedinstvene carinske deklaracije (JCD), 1988. godine, dovelo je do značajnih promjena u statistici robne razmjene sa zemljama nečlanicama. Slijedom toga, stupanjem na snagu Jedinstvenog tržišta 1. siječnja 1993., te ukidanjem carinskih formalnosti (tradicionalni izvor podataka za statistiku robne razmjene s inozemstvom) između zemalja članica dovelo je do prihvaćanja novog sustava prikupljanja podataka, Intrastata, koji je osnova za statistiku robne razmjene intra-unije.
11. Uvođenje Intrastata izazvalo je metodološki prekid u usporedbi s prošlim podacima, i u početku, do smanjenje kvalitete podataka. Učinjeno je mnogo napora da se unaprijedi kvaliteta rezultata ali isto tako da se racionalizira statistički sustav te da se smanji pritisak na izvještajne jedinice uz zadržavanje zadovoljavajućeg nivoa informacija.

1.3 Veza sa bilancom plaćanja i nacionalnim računima

12. U većini zemalja, jedna od važnijih upotreba statistike robne razmjene s inozemstvom je osigurati podatke za procjenu onih komponenti bilance plaćanja i nacionalnih računa koji se odnose na trgovinu robama. Najbolje definicije za te komponente su međunarodno utvrđene u Priručniku za bilancu plaćanja (peto izdanje) (BPM5) publicirano od strane Međunarodnog monetarnog fonda i u Sustavu nacionalnih računa - 1993 (SNA), koji su publicirani, zajednički od strane Ujedinjenih naroda, Komisije Europske Unije i drugih međunarodnih organizacija.
13. Posljednja međunarodna preporuka, koja se posebno odnosi na statistiku robne razmjene s inozemstvom, prikazana je u *International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions (Series M, No 52, Rev. 2)*, publicirana u 1998. (IMTS). Kad se uzmu u obzir preporuke BPM5 i preporuka, koje teže harmonizaciji različitih koncepata, postoje razlike između preporuka za statistiku robne razmjene s inozemstvom i robe koja se bilježi u bilanci plaćanja u, na primjer, obuhvatu, kod određivanja vrijednosti te u nekim specijalnim slučajevima.
14. Te razlike odražavaju se na dvije strane određujući prioritete korisnika i probleme kod prikupljanja podataka uslijed sve većih zahtjeva za detaljnijim podacima statistike robne razmjene s inozemstvom.
15. Svrha ovog priručnika nije da razmotri u detalje prilagodbe koje bi se trebale primijeniti kod statistike robne razmjene s inozemstvom te da pretvori te podatke prema osnovi podataka bilance plaćanja (u slučajevima gdje je statistika robne razmjene s inozemstvom izvor za podatke bilance plaćanja). Dovoljno je da se zna da je takva pretvorba potrebna, jer bi mogla imati značajan učinak na podatke, na primjer uslijed različitih metoda određivanja vrijednosti kod uvoza.

1.4 Institucionalni okvir

1.4.1 Općenito

16. Prikupljanje podataka statistike robne razmjene s inozemstvom zasniva se na seriji regulativa Vijeća i/ili Europskog parlamenta i uredbi Komisije; konačni rezultat je

posljedica zajedničkog napora između Eurostata i odgovarajućih tijela u zemljama članicama koje su odgovorne za prikupljanje i obradu osnovnih podataka.

1.4.2 Nacionalna tijela

17. Prilog 1 omogućava listu nadležnih tijela u svakoj zemlji članici. To su najčešće nacionalni statistički instituti ali mogu biti i carinske uprave i, za Belgiju, čak i Nacionalna banka. U praksi, podjela odgovornosti za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka može biti vrlo složena i varirati od zemlje do zemlje članice. Odgovarajuća tijela, koje su navedene u prilogu 1, mogu se kontaktirati od strane korisnika podataka, za upite određenih vrsta nacionalnih podataka.

1.4.3 Tijela Europske Unije

18. Eurostat (statistički ured Europske unije) ima odgovornost za nadgledanje i razvoj statistike robne razmjene s inozemstvom.

19. Glavna područja za koje je Eurostat odgovoran su sljedeća:

- Metodologija;
- Klasifikacije;
- Diseminacija EU statistike;
- Analize;
- Suradnje
- EDICOM program.¹

20. U ovom području odgovornosti, Eurostatova jedinica G2 i jedinica G3 djeluju u uskoj suradnji s ostalim Eurostatovim službama i zajedno s ostalim direktoratima, a u cilju upotrebe podataka statistike robne razmjene s inozemstvom.

21. Suradnja između zemalja članica i Eurostata je potpuna i redovita. Ona je formalizirana kreiranjem radnih grupa i rukovodećih komisija. U slučajevima kada je rasprava usmjerena prema nastanku ili amandmanima regulativa Savjeta, Europskog Parlamenta ili Komisije, služi kao osnova za statistiku, a ti postupci slijede one koji su općenito odgovarajući za EU zakonodavstvo.

1.5 Pravna osnova

1.5.1 Općenito

22. Eurostat je odgovoran za usklađivanje zakonodavstva Unije u području statistike robne razmjene s inozemstvom i osiguravanje da se to zakonodavstvo primjenjuje ispravno. Statistika koja se treba dostavljati Eurostatu je zbog toga temeljena na točno određenim pravnim tekstovima, koji su direktno primjenjivi u zemljama članicama, te na definicijama i procedurama koje moraju biti u velikoj mjeri usklađene. Različito zakonodavstvo koje se primjenjuje u statistici robne razmjene između zemalja članica (poznat kao “intra-EU trgovinska statistika” ili “Intrastat”) i robna razmjena između zemalja članica i zemalja koje nisu zemlje članice Europske Unije (“extra-EU trgovinska statistika” or “Extrastat”).

¹ Niz akcija koje se odnose na transeuropsku mrežu za prikupljanje, obradu i diseminaciju za EU intra- i extra-EU robnu razmjenu (Edicom)

23. Cjelokupni ujedinjeni tekst, koji se odnosi na zakonodavstvo Unije u području statistike robne razmjene, publicira Eurostat, a svi zakonski tekstovi unije dostupni su na [Eur-Lex](#). Stanje, međutim, nije statično zbog novih zakona koje se redovito ažuriraju i usvajaju, a posljedica su novih potreba i daljnjeg usklađivanja prakse. Revidirano zakonodavstvo za statistiku intra trgovine stupilo je na snagu u siječnju 2005., a revizija zakonodavstva extra trgovine planira se u 2008.
24. Korisnik podataka statistike robne razmjene s inozemstvom ne treba imati detaljno znanje tog zakonodavstva. Posljedice zakonodavstva koje se po određenim pitanjima odnose na korisnika podataka, kao što su trgovinski sustavi i klasifikacije koje su u upotrebi, prikazane su u dijelu 2 –Metode – dolje.

1.5.2 Intra-trgovina Europske Unije

25. Statistika robne razmjene između zemalja članica Europske unije utemeljena je na Europskom Parlamentu i Uredbi Vijeća (EC) Broj 638/2004 od 31. ožujka 2004. godine i različitim provedbenim uredbama Komisije (EC) Broj 1982/2004 od 18. studenog 2004. koje reguliraju ili nadopunjuju pravila o metodologiji, pragovima i obrascima te jedan dodatak Uredbi Komisije ((EC) broj 1915/2005 o pojednostavljenju izvještavanja o količini). Sustav Intrastata, koji je kreiran kao sredstvo prikupljanja te statistike, stupio je na snagu 1. siječnja 1993. Njegove temeljne značajke su dane u sljedećim poglavljima.
26. Omogućuje **izravno prikupljanje podataka od trgovinskih poduzeća**, koje šalju sažetu deklaraciju za prošli mjesec nadležnom statističkim tijelu. U Francuskoj i Italiji, ove se deklaracije koriste ne samo za statističku već i za poreznu svrhu.
27. Temelji se na **uskoj povezanosti sa sustavom poreza na dodanu vrijednost** koji se odnosi na robnu razmjenu unutar Unije. Porezne vlasti zemalja članica dužne su, najmanje jednom kvartalno, dostaviti statističkoj službi popis operatera koji su obavili kupnju ili prodaju, kao i vrijednost tih operacija, tako da se opseg i kvaliteta tih statističkih podataka može provjeriti.
28. Teži se **smanjenju opterećenja trgovinskih poduzeća što je više moguće**. Za sva uključena poduzeća, pojava Intrastata rezultirala je smanjenjem opsega posla u odnosu na prethodni sustav. Štoviše, primjena sustava pragova mnogim je operaterima značila oslobođenje od bilo kakvih formalnosti, ili im je znatno smanjila broj informacija koje su bili dužni dostavljati. Pritisak na izvještajne jedinice se redovito kontrolira.
29. **Mjere za modernizaciju prikupljanja i diseminaciju podataka** uvedene su kao dio EDICOM programa. Razvijena su i promovirana brojna pomoćna sredstva. Bila su namijenjena onima koji dostavljaju informacije (primjerice, IDEP paket softvera kao pomoć kod ispunjavanja podataka) i za statističku službu (prikupljanje i obrada statističkih podataka).

1.5.3 Extra- trgovina Europske Unije

30. Statistika robne razmjene Europske unije sa zemljama ne-članicama (u nastavku: “Extra-EU statistika”) trenutno se temelji na Uredbi Vijeća Broj 1172/95 (konsolidirana verzija) od 22. svibnja 1995., provedbenom Uredbom Komisije

broj 1917/2000 od 7. rujna 2000. i tri nadopunjujuće Uredbe Europske komisije ((EC) No 1669/2001 o pragovima, (EC) 179/2005 o rokovima dostave podataka i (EC) 1949/2005 o isključivanju popravaka). Dva obilježja Uredbe 1172/95 zaslužuju da se posebno spomenu.

31. Predmet extra-EU trgovinske statistike i podaci koje ona sadrži definirani su u skladu s zakonodavstvom i **carinskim procedurama**, budući da se prikupljanje podataka, uglavnom, temelji na Jedinstvenoj carinskoj deklaraciji (JCD).
32. Da bi zadovoljili **specifične nacionalne potrebe**, zemlje članice prikupljaju i obrađuju druge informacije koje su sadržane u JCD, ali koje nisu obvezne za statističke potrebe na razini Unije. Slično tome, specijalne uredbe kojima se reguliraju određena područja postoje na nacionalnoj razini u nedostatku usklađenosti na razini Unije. To je osobito slučaj sa “specijalnim kretanjima”, npr. vojna roba i poštanske pošiljke (vidi 2.5.). Neke zemlje članice također prikupljaju statističke podatke o tranzitu, carinskim skladištima, slobodnim zonama.

1.5.4 Ostalo zakonodavstvo Unije

33. Postoji čitav niz drugih zakonodavstava koje utječu na statistiku robne razmjene s inozemstvom:
 - Uredbe Vijeća koje se odnose na statistiku EU, pružaju referentni okvir za sve statistike, uključujući i onu za statistiku robne razmjene;
 - Carinske uredbe, posebno Carinski zakon Unije i uredbe za nomenklaturu proizvoda;
 - Odredbe koje se tiču elektronske razmjene koje služe kao referentni okvir za Edicom program.

1.5.5 Međunarodne preporuke i odredbe

34. Uz zahtjeve EU zakonodavstva postoje još i međunarodne preporuke i konvencije važne za ovo područje, iako općenito nemaju direktnu pravnu snagu. Između ostalih mnogih preporuka, kao što je navedeno u 2.0, postoje publikacije statističke odjela Ujedinjenih naroda [International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions \(Series M, No 52, Rev.2\) \(IMTS\); 1998](#) i [International Merchandise Trade Statistics: Compiler Manual; 2004](#) koje predstavljaju referentne međunarodne publikacije o toj temi.
35. Set definicija koje se odnose na carinske teme i koje su važne za neke podatke statistike robne razmjene s inozemstvom date su unutar [Kyoto Convention \(Međunarodna konvencija o pojednostavljenju i usklađivanju carinskih procedura\)](#).

1.5.6 Nacionalno zakonodavstvo

36. Dok EU zakonodavstvo usklađeno s najvažnijim stanovištima podataka koje se prikupljanju od strane zemalja članica za dostavu podataka u Eurostat, zemlje članice imaju slobodu publiciranja nacionalne statistike po drugim osnovama. Gdje su takve razlike važne, one se raspravljaju u drugim dijelovima ovog priručnika (vidi 2.18).

37. Zemlje članice rade svoje vlastite priručnike ili nacionalne uredbe. Svrha ovog priručnika nije prikaz tog zakonodavstva, koje je dostupno od nacionalnih tijela, koji su navedeni u Prilogu 1.

2 METODE

2.1 Općenito

38. Statistika robne razmjene Europske Unije obuhvaća oba toka, vanjski tok iz zemlje članice i unutarnji tok u zemlju članicu. Metodologija se razlikuje na više načina kod statistike robne razmjene s inozemstvom (extra-EU trgovina) ili za robnu razmjenu između zemalja članica (intra-EU trgovina).
39. U širem smislu, vanjski tok iz zemlje članica u zemlju ne-članicu se zove “izvoz”: unutarnji tok iz jedne zemlje članice u drugu zove se “otprema”. Unutarnji tok iz zemlje ne-članice zove se “uvoz”: unutarnji tok iz druge zemlje članice zove se “primitak”.
40. Postoji opseg metodoloških područja koje su važne za definiciju i mjerenje tih međunarodnih tokova. Oni se raspravljani u statističkom odjelu Ujedinjenih naroda u publikaciji *International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions (Series M, No 52, Rev.2)* (IMTS), koja utvrđuje međunarodno dogovorene preporuke o postupanju s različitim temama.
41. I EU zakonodavstvo i nacionalne prakse su, u većem dijelu, usklađene sa zadnjim preporukama Ujedinjenih naroda (1998). Ali postoje neke razlike. Ovaj priručnik se koncentrirao na opis pravila Unije.
42. Pravila Unije razlikuju se za intra-EU trgovinu i extra-EU trgovinu. Sljedeća poglavlja opisuju glavne karakteristike statistike robne razmjene s inozemstvom, koje su u velikoj mjeri usklađene, a publicirane su od strane Eurostata. Treba napomenuti, međutim, da podaci publicirani od strane pojedinih zemalja članica o njihovoj trgovinskoj razmjeni ne slijede uvijek koncepte i definicije koje se primjenjuju za dostavu podataka u Eurostat. Glavne razlike spomenute su u 2.18.

2.2 Trgovinski sustavi

2.2.1 Opći i specijalni trgovinski sustav

43. Postoje dva pristupa, usko povezana s carinskim procedurama, koja se koriste za mjerenje međunarodne trgovine robama. To su opći trgovinski sustav i specijalni trgovinski sustav.
44. Opći trgovinski sustav je širi koncept i pod njim se bilježe agregati koji uključuju svu robu koja ulazi ili izlazi iz ekonomskog područja zemlje s izuzetkom tranzitne trgovine. Posebno, sva roba koja je primljena u carinsko skladište se bilježi kao uvoz u tom trenutku bez obzira da li ide u slobodno kretanje robe zemlje članice koja ju je primila. Slično, roba koja izlazi iz carinskog skladišta se uključuje u slučaj općeg trgovinskog sustava u trenutku kada napušta zemlju članicu.
45. Specijalni trgovinski sustav, na drugu stranu, je uži koncept. Roba iz strane zemlje koja je primljena u carinsko skladište ne bilježi se u sustavu specijalne trgovine sve dok ne uđe u slobodno kretanje zemlje koja je robu primila (ili je smještena

pod carinskim postupkom na unutarnju proizvodnju ili proizvodnju pod carinskim nadzorom). Slično, roba koja napušta carinsko skladište ne bilježi se kao izvoz.

46. Razlike između ta dva sustava uzrokuje u stvari vremenski razmak između praćenja tih dviju kretanja, ali i više od toga. Na primjer, roba iz zemlje A, smještena u carinsko skladište zemlje B i reeksportirana u zemlju C pojavit će se u statistici opće trgovine kod zemlje B (ako primjenjuje taj sustav) ali nikada kao specijalni trgovinski sustav za tu zemlju.
47. Statistika o extra-EU trgovini prikuplja se na osnovi specijalnog trgovinskog sustava. Statistika intra-EU trgovine, međutim, koja je posebno definirana u terminu Intrastat sustava i nema direktne veze sa carinskim procedurama, ne prikuplja se na osnovi niti općeg niti specijalnog trgovinskog sustava.
48. Za svoje nacionalne potrebe u vezi extra-trgovine, međutim, Danska, Grčka, Irska i Ujedinjeno Kraljevstvo publicira podatke samo prema općem trgovinskom sustavu, ali Eurostatu dostavljaju podatke extra-EU trgovine na osnovi specijalnog trgovinskog sustava. Njemačka, Estonija, Cipar i Nizozemska publiciraju podatke robne razmjene i na osnovi općeg i specijalnog trgovinskog sustava.
49. Sve zemlje članice temelje svoja mjerenja o intra-EU trgovine na pravilima Intrastat sustava. Međutim, Ujedinjeno Kraljevstvo publicira svoje nacionalne podatke o intra-EU trgovini, potpuno, na osnovi općeg trgovinskog sustava, uključujući i robu pod carinskim nadzorom. Oni se razlikuju od podataka koje dostavljaju u Eurostat.

2.2.2 Intra- trgovina Europske Unije

50. Intra-EU statistika bilježi primitak i otpremu robe između zemalja članica u skladu s pravilima Intrastat sustava.
51. **Primitak** u određenu zemlju članicu uključuje:
 - a) robu u slobodnom kretanju koja ulazi u statističko područje (vidi 2.6) zemlje članice
 - b) robu koja je stavljena u carinski postupak za unutarnju proizvodnju ili preradu pod carinskim nadzorom (za preradu, preoblikovanje ili popravak) u drugoj zemlji članici i koja ulazi u statističko područje određene zemlje članice;
 - c) neka kretanja robe su uključena u statistiku na osnovi specijalnih uvjeta (vidi 2.5). Posebno, brodovi i zrakoplovi čije se vlasništvo prenosi s osobe s prebivalištem u drugoj zemlji članici na osobu s prebivalištem u određenoj zemlji članici uključuje se u statistiku te druge zemlje članice pri primitku.
52. **Otprema** u određenoj zemlji članici uključuje:
 - a) robu u slobodnom kretanju koja napušta statističko područje zemlje članice na putu u drugu zemlju članicu
 - b) robu koja je stavljena u carinski postupak za unutarnju proizvodnju ili preradu pod carinskim nadzorom (za proizvodnju, preoblikovanje ili popravak) u zemlji članici, s odredištem u drugoj zemlji članici;

- c) određena kretanja robe su uključena u statistiku na osnovi specijalnih uvjeta (vidi 2.5). Posebno brodovi i zrakoplovi čije se vlasništvo prenosi s osobe koja je osnovana u toj zemlji članici na osobu u drugoj zemlji članici uključuje se u statistiku te druge zemlje članice kod otpreme.
53. Statistika ne obuhvaća robu u tranzitu, to je roba koja samo prelazi kroz zemlju članicu, bilo kojim prijevoznim sredstvom, ali isto tako nije skladištena u njoj iz bilo kojih transportnih razloga.
54. Dijagram postupka za statističko praćenje primitaka (ulaza) i otprema prikazan je u Prilogu 2.

2.2.3 Extra- trgovina Europske Unije

55. Extra-EU statistika bilježi pokretnu imovinu što ju Europska unija uveze i izveze.
56. **Uvozom** u određenu zemlju članicu uključuje:
- a) roba koja ulazi u statističko područje određene zemlje članice iz zemlje ne-članice, i koja je:
- stavljena u carinski postupak za slobodno kretanje (roba namijenjena potrošnji u zemljama članicama uvoznicama ili otpremi u druge zemlje članice), bilo odmah ili nakon određenog vremena pod carinskim skladištenjem; ili
 - stavljena u carinski postupak za unutarnju proizvodnju ili preradbu pod carinskim nadzorom (obično roba namijenjena preradi, preoblikovanju ili popravljanju za ponovni izvoz) ili odmah ili nakon carinskog skladištenja
- b) određena kretanja robe su uključena u statistiku na osnovi specijalnih uvjeta (vidi 2.5). Posebno brodovi i zrakoplovi čije se vlasništvo prenosi s osobe osnovane u zemlji ne-članici na osobu osnovanu u odgovarajućoj zemlji članici uključuje se u uvoznju statistiku te zemlje članice.
57. **Izvoz** iz određene zemlje članice uključuje:
- a) roba koja napušta statističko područje (vidi 2.6) te zemlje članice i odlazi u zemlju ne-članicu, prolazeći:
- izvozni carinski postupak (redovan izvoz, izvoz koji slijedi nakon unutarnje proizvodnje, itd.): ili
 - carinski postupak za vanjsku proizvodnju (obično roba namijenjena preradi, preoblikovanju ili popravljanju za ponovni uvoz)
- b) neka kretanja robe su uključena u statistiku na osnovi specijalnih uvjeta (vidi 2.5). Posebno brodovi i zrakoplovi čije se vlasništvo prenosi s osobe s prebivalištem u određenoj zemlji članici na osobu s prebivalištem u zemlji ne-članici uključuje se u izvoznju statistiku te zemlje članice.

58. Extra-EU statistika, dakle, ne bilježi razmjenu koja uključuje robu u tranzitu, robu stavljenju u carinsko skladište (samo skladištenje) ili robu kojoj je dozvoljen privremeni ulaz (za sajmove, izložbe, testove, itd.).
59. Dijagram postupka za statističko bilježenje uvoza i izvoza naveden je u Prilogu 2.

2.3 Obuhvat

60. U širem smislu, svrha statistika robne razmjene s inozemstvom je praćenje uvoza i izvoza svih roba koje se dodaju ili oduzimaju od zaliha materijalnih resursa neke zemlje.
61. Postoje neki neizbježni problemi u praksi kod definiranja točne granice koja je usklađena s tim teoretskim ciljem, a još više kod uvođenja redovite, pravovremene i detaljne obrade mjesečnih podataka.
62. Obuhvat ove statistike, koja treba biti dostavljena Eurostatu, slijedi gotovo u potpunosti zakonodavstvo Unije, iako neke točke se mogu interpretirati više implicitno nego eksplicitno. Sljedeća poglavlja ukazuju na glavna područja u kojima se mogu javiti problemi.
63. **Barter trgovina** je uključena (iako postoje neki neizbježni problemi za određivanje vrijednosti).
64. **Konsignment** roba je uključena. (Konsignment roba je roba namijenjena prodaji ali nije prodana u vrijeme kad je prešla granicu).
65. **Roba za operativni leasing** se, uglavnom, isključuje, ali se uključuje u nacionalne podatke i u podatke koji se dostavljaju Eurostatu od strane nekih zemalja članica.
66. **Roba za financijski leasing** je uglavnom uključena. (financijski leasing efektivno prenosi vlasništvo nad robom na zakupca).
67. **Roba kojom se trguje između poduzeća zajedničkog vlasništva** je uglavnom uključena (iako se mogu pojaviti problemi kod određivanja vrijednosti).
68. **Roba kojom se trguje na državnom računu** je uglavnom uključena.
69. Trgovina **električnom energijom** – uključujući i naftu i vodu - je uglavnom uključena (iako električna energija se ne može vidjeti kao fizička roba).
70. **Roba u tranzitu** (ili kao čisti tranzit ili tranzit uključujući prekrcaj) preko Europske Unije nije uključena u statistiku robne razmjene. Bilokako, roba koja ulazi u Europsku Uniju i puštena je u slobodan promet i poslije je prosljeđena iz jedne zemlje članice u drugu, ili, obratno, ima podrijetlo u jednoj zemlji članici ali napušta Europsku Uniju kroz drugu zemlju članicu gdje se obavljaju carinske procedure, mora se uključiti u statistiku.
71. Deset zemalja članica (Belgija, Danska, Latvija, Luksemburg, Mađarska, Nizozemska, Austrija, Poljska, Portugal and Ujedinjeno Kraljevstvo) ne primjenjuju ovu praksu u svojim nacionalnim podacima te se podaci o tranzitu isključuju iz statistike. Prije 1998. Belgija isto nije obuhvaćala ovu transakciju (vidi Prilog 6).

72. Statistika robne razmjene, uglavnom, ne uključuje ilegalnu trgovinu, iz čisto praktičnih razloga, iako podaci za Njemačku uključuju ilegalnu trgovinu, koja je otkrivena.
73. **Održavanje i popravak** su bili uključeni u Intra-EU do prosinca 2004. i do prosinca 2005. za Extra-EU trgovinu, a sada su isključeni.

2.4 Isključivanja

74. Provedbene Uredbe koje određuju prikupljanje intra-EU i extra-EU statistiku sadrže eksplicitno popis isključivanja, koji su vrlo slični (vidi popis u prilogu 4).
75. Popis isključivanja isto tako uključuje i zakonska sredstva plaćanja, te vrijednosnice i monetarno zlato. Monetarno zlato je efektivno zlato koje državna tijela drže kao rezervnu imovinu. Trgovina "nemonetarnim zlatom" je, stoga, uključena; Ujedinjeno Kraljevstvo iz praktičnih razloga ne može uključiti monetarno i nemonetarno zlato držano kao zalihe vrijednosti; obje su iz tog razloga isključene od strane te zemlje članice.
76. Podaci robne razmjene uglavnom odražavaju obuhvat koji je određen popisom isključivanja iako, iz praktičnih razloga, Grčka uključuje privremeno uvezenu robu u svoje nacionalne podatke, pa i EU podaci isto uključuju tu robu.
77. Treba se napomenuti da statistika intra-EU trgovine ne obuhvaća transakcije između privatnih osoba.

2.5 Specijalna kretanja robe

78. Specijalna kretanja, definirana zakonodavstvom Unije, su ona kretanja robe čije su značajke važne za tumačenje podataka. Značajke se mogu odnositi na samo kretanje, osobine robe, transakcije koje potiču kretanje, ili na izvoznika, odnosno uvoznika robe.
79. To su često vrste roba kod kojih općeniti priručnici, gore navedeni, ne mogu u potpunosti razjasniti da ta vrsta treba biti uključena ili isključena iz statistike robne razmjene. Isto tako, to su takve vrste roba kod kojih postoji i problem prikupljanja podataka.
80. Ta "specijalna kretanja" robe, koja su definirana u zakonodavstvu Unije su:
- a) industrijska postrojenja;
 - b) plovila i zrakoplovi;
 - c) električna energija i nafta;
 - d) morski proizvodi;
 - e) snabdijevanje brodova i zrakoplova;
 - f) sukcesivne isporuke;
 - g) vojna oprema;
 - h) offshore instalacije;
 - i) svemirski brodovi i njihovi lanseri;
 - j) dijelovi motornih vozila i zrakoplova;

- k) poštanske pošiljke (samo extra-EU trgovina);
- l) naftni derivati (samo extra-EU trgovina);
- m) otpaci.

81. Prikupljanje i obrada podataka koji se odnose na spomenute aktivnosti uglavnom su uređeni posebnim pravilima. Za obje, intra-EU trgovinu i extra-EU trgovinu, usklađena su pravila sadržana unutar uredbi za točke (a) do (i) gore navedene. Intra-EU zakonodavstvo određuje isto tako i postupak s robom pod točkom (j). U nedostatku drugih usklađenih statističkih pravila na nivou Unije, primjenjuju se posebne nacionalne odredbe.
82. Neke od roba, koje su uključene u specijalna kretanja roba, uključena su i u statistiku publiciranu od strane Eurostata pod slovnnumeričkim šiframa, (vidi prilog 5), umjesto pod važećim poglavljima numeričke nomenklature proizvoda.

2.6 Statističko područje

83. Statističko područje Europske Unije (i njezinih zemalja članica) odgovara njihovom carinskom području. Međutim, statističko područje (ali ne i carinsko područje) Njemačke uključuje i Heligoland.

2.7 Nomenklature i klasifikacije

2.7.1 Općenito

84. Osnovne klasifikacije koje se koriste u statistici robne razmjene sadržane su u zakonodavstvu Unije i upotrebljavaju se obavezno od strane svih zemalja članica. O tim klasifikacijama bit će riječ u sljedećim poglavljima.

2.7.2 Klasifikacije proizvoda

2.7.3 Kombinirana nomenklatura

85. Najpodrobniji rezultati, koje objavljuje Eurostat i koji su dostupni javnosti, raščlanjeni su u podpoglavljima Kombinirane Nomenklature (Combined Nomenclature-KN). Ova tarifna i statistička klasifikacija, temelji se na međunarodnoj klasifikaciji poznatoj kao Harmonizirani Sustav ili HS (Harmonised System-HS), uključuje više od 10 000 osmeroznamenastih šifri.
86. Neke promjene kod KN rade se jednom godišnje kako bi se osigurala ažurnost u odnosu na razvoj tehnologije i trgovinskih promjena. Različiti interesi postoje među korisnicima, koji uvijek traže što detaljnije podatke, dok, s druge strane, kao davatelji podataka bi dali što manje podataka.
87. Postoje također slovnobrojčane šifre proizvoda koje omogućavaju obradu u slučaju povjerljivosti ili prilagodbe podataka, a isto tako ima pojedinačnih slučajeva kod kojih nije uvijek moguće raščlaniti podatke na detaljni nivo određene klasifikacije. Te šifre dostupne su preko baze detaljnih podataka i kroz COMEXT (vidi prilog 5).
88. Struktura HS i KN klasifikacija je prikazana u sljedećoj tabeli.

Arhitektura klasifikacije (u 2006.)

Nomenklatura	Razina podjele	Šifra	Broj
Harmonizirani Sustav (HS)	poglavlje	jednoznamenakasta	21
	glava	dvoznamenkasta	99
	tarifni broj	četveroznamenakasta	1 244
	tarifna oznaka	šesteroznamenkasta	5 224
Kombinirana nomenklatura (KN)	proizvod	osmeroznamenakasta	9 842
SMTK	sektori	jednoznamenakasta	10
	odsjeci	dvoznamenkasta	67
	grupe	troznamenkasta	261
	pod - grupa	četveroznamenakasta	1 033
	pozicije	peteroznamenakasta	3 118

89. Jedan primjer klasifikacije proizvoda u Kombiniranoj nomenklaturi:

Poglavlje 10 HS: žitarice

Tarifni broj 10 06 HS: riža

Tarifna oznaka 10 06 20 HS: oljuštena smeđa riža

Proizvod 10 06 20 11 KN: Oljuštena obarena smeđa riža, okruglog zrna.

2.7.4 TARIC

90. Eurostat ima podatke raščlanjene u skladu s TARIC Integriranom Tarifom Europskih Zajednica (Integrated Tariff of the European Communities-TARIC), iako ti podaci nisu dostupni javnosti. Koristi se isključivo za uvoz (odnosno uvoz iz trećih zemalja) i omogućuje primjenu mjera Unije kao što su kvote ili preferencijali. Svaka šifra TARIC-a sadrži deset znamenki (kao podpodijela osmeroznamenakaste šifre KN).

2.7.5 Standardna Međunarodna Trgovinska Klasifikacija

91. HS i KN su višenamjenske klasifikacije za carinsku i statističku primjenu. U tu svrhu one vode računa o karakteristikama ili materijalu proizvoda. Za analitičke svrhe mogu se koristiti druge klasifikacije. Određeni rezultati mogu se prikazati u skladu s Standardnom međunarodnom trgovinskom klasifikacijom (SMTK, Rev. 3), koju uređuju Ujedinjeni narodi. Agregirani podaci često se prikazuju na jedno- ili dvoznamenkastoj šifri SMTK-a. Kao primjer 1-znamenakaste šifre (sektor) su "kemijski proizvodi", a kao 2-znamenakasta šifra (odsjeci) "medicinski i farmaceutski proizvodi".

92. Prijelaz na Harmonizirani Sustav (HS) 1988. godine zahtijevao je novu reviziju Standardne Međunarodne Trgovinske Klasifikacije (SMTK). Ova verzija (Rev. 3) usvaja strukturu Harmoniziranog Sustava (HS), tako da su najmanji moduli Standardne Međunarodne Trgovinske Klasifikacije, Rev. 3 (SMTK) definirani tarifnim oznakama Harmoniziranog sustava (HS). Postoji veza između SMTK, Rev. 3, sa KN.

2.7.6 Ostale klasifikacije proizvoda

93. Prije primjene HS i KN, statistika robne razmjene s inozemstvom koristila je klasifikaciju proizvoda zvanu **Nimex**. Ona više nije u upotrebi, ali korisnici mogu doći do nje koristeći povijesne podatke prikazane tom klasifikacijom.
94. Podaci statistike robne razmjene s inozemstvom mogu ponekad biti publicirani i analizirani putem drugih klasifikacija koji svi mogu biti povezani sa detaljnim glavama KN-a, koje se koriste za prikupljanje osnovnih podataka. Korisnici podataka mogu se susresti s ovim klasifikacijama.
95. **Međunarodna klasifikacija ekonomske namjene proizvoda (BEC)** omogućava pretvaranje podataka statistike robne razmjene s inozemstvom, prikupljene preko SMTK, u kategorije ekonomske namjene, a koja ima veće značenje za ekonomske analize i unutar Sustava nacionalnih računa (kapitalni, intermedijalni i roba široke potrošnje).
96. BEC uključuje devetnaest osnovnih kategorija. Raspodjela dijelova SMTK u BEC je napravljena na osnovi glavnih ekonomskih namjena proizvoda svakog SMTK, Rev.3, osnovnog sektora, iako je zabilježeno da namjena mnogih proizvoda koji sudjeluju u međunarodnoj trgovini, na primjer putničkih automobila, može biti različita.
97. **Statistička klasifikacija proizvoda po djelatnostima Europske ekonomske zajednice (CPA 2002)** je europska verzija **Središnje klasifikacije proizvoda (Central Product Classification (CPC)) Ujedinjenih naroda**, ali je uređena na taj način da je svakom nivou proizvoda dodijeljen jedan razred europske klasifikacije djelatnosti NACE Rev 1.1. (vidi dolje). Druga klasifikacija proizvoda koja je povezana sa CPA, a koja se koristi za proučavanje industrijske proizvodnje je **PRODCOM** popis. Veza između klasifikacije PRODCOM-a i KN omogućava uspoređivanje vanjske trgovine i domaće proizvodnje pojedinačnih proizvoda na najdetaljnijem nivou.

2.7.7 Klasifikacija djelatnosti

98. Klasifikacija djelatnosti NACE Rev. 1.1. obavezna je u Europskoj Uniji od siječnja 1993. To nije klasifikacija proizvoda nego ekonomske djelatnosti u kojoj se proizvode određeni proizvodi. Međutim, moguće je pridružiti tarifne oznake KN-a sa djelatnostima označene u NACE Rev 1.1 i napraviti analizu robne razmjene u poglavljima NACE Rev 1.1, koja su poznate korisnicima statistike industrije.
99. Međutim, važno je obratiti pažnju da takvi podaci, recimo, izvoza za određenu industriju ne predstavljaju izvoz te industrije, kada je ona definirana u uobičajenoj poslovnoj statistici kao agregat statističke jedinice koja je dodijeljena određenoj industriji. To je zbog razloga što neka industrija općenito radi (i izvozi) neke proizvode koji su proizvodi neke druge industrije. Slično, analize uvoza mogu isto stvoriti zabunu.

2.7.8 Nomenklatura zemalja i područja

100. Nomenklatura zemalja i područja za statistiku robne razmjene s inozemstvom Unije i statistika robne razmjene između zemalja članica znana je kao "Geonomenklatura", osnovni je element pri prikupljanju podataka ove statistike.

Posebno omogućava da se identificiraju oni koji su uključeni u trgovinu, npr. izvještajna zemlja i zemlja partner. Ako je potrebno, Geonomenklatura je predmet godišnje revizije u cilju uključivanja prilagodbi potrebnih u statističke svrhe, a isto tako uzimajući u obzir svaku geopolitičku promjenu.

2.8 Izvještajno razdoblje

101. **Intra-EU trgovinska statistika** se prikuplja mjesečno. Podaci se, uglavnom, prate u kalendarskom mjesecu u kojem se robom trguje ili, u nedostatku toga, u sljedećem mjesecu. Izvještajno razdoblje može biti određeno od strane zemlje članice na temelju datuma pod kojim je porez na dodatnu vrijednost postao naplativ za stjecanja unutar intra Unije.
102. **Extra-EU trgovinska statistika** se isto prikuplja mjesečno. Izvještajno razdoblje je, u teoriji, opet kalendarski mjesec, u kojem se roba uvozi ili izvozi. U praksi, podaci se, uglavnom, dodjeljuju onom mjesecu u kojem je carina prihvatila deklaraciju.
103. Za svrhu bilance plaćanja, izvještajni period je vrijeme kada je nastupila promjena vlasništva. U praksi, bilo bi teško primjeniti takvu definiciju kod podataka statistike robne razmjene s inozemstvom, i pri svakoj transakciji u teoriji ne bi bilo zadovoljavajuće definicije koje bi to odredile. Međutim, za vjerovati je da se općenite definicije, koje se koriste, poklapaju sa vremenom promjene vlasništva, iako to nije uvijek slučaj.
104. U Eurostat publikacijama, kvartalni i godišnji podaci rade se iz agregata određenih mjeseca. Nacionalna praksa kod primjene revizija i ispravaka, međutim, može značiti da je to, ipak, malo složenije, te da kvartalni i godišnji podaci, koji se objavljuju nisu, u stvari, agregati publiciranih mjesečnih podataka.

2.9 Statistički pragovi

2.9.1 Općenito

105. U cilju smanjenja opterećenja izvještajnih jedinica, dok u isto vrijeme je potrebno održati prihvatljivu kvalitetu podataka, sustav pragova primjenjuje se kako za intra-EU trgovinu tako i za extra-EU trgovinu, ispod kojeg se ne prikupljanju podaci odnosno prikuplja se smanjeni opseg podataka.

2.9.2 Pragovi za Intra-EU trgovinu

106. Da bi se smanjilo opterećenje poduzeća, osobito malih i srednjih, opterećenje za one koji pružaju informacije u sklopu Intrastata mijenja se sukladno količini robne razmjene između zemlja članica uključenih u to. Svaka zemlja članica, dakle, primjenjuje sustav pragova sa ciljem da se zajamči zadovoljavajuća kvaliteta statističkih podataka i smanji opterećenje poduzećima. (Prilagodbe koje primjenjuju neke zemlje članice da bi procijenile podatke koje nisu prikupljene zbog primjene pragova razrađene su u Izvještaju kvalitete statistike robne razmjene s inozemstvom)
107. Ima različitih tipova statističkih pragova. Oni su razrađeni u sljedećim poglavljima.
108. Već je bilo spomenuto da statistika intra-EU trgovine ne obuhvaća primitke i otpremu od strane privatnih osoba. Dodatno, mala poduzeća koja su isključena iz

periodičnog poreza na dodanu vrijednost su isto tako isključena i iz Intrastat deklaracija.

109. Pragovi isključenja: Poduzeća koja ne dostignu ovaj prag kod primitaka ili otpreme ne moraju podnositi Intrastat deklaraciju. Njihove periodične PDV deklaracije mogu se koristiti kao statističke deklaracije. Obuhvat iznad tog praga, kad su svi partneri uključeni, mora biti najmanje 97% od ukupne vrijednosti razmjene izražene u valuti izvještajne zemlje članice.
110. Pragovi pojednostavljenja: Poduzeća koja imaju opseg primitaka i otpreme iznad određenog praga isključenja, ali ispod simplifikacijskog praga, mogu dostavljati samo ograničeni set podataka. Oni mogu izvještavati samo o “proizvodu”, “zemlja partner” i “vrijednosti”. Trgovina tih strana koje se odgovorne za izvještavanje ne smije preći maksimum od 6% ukupne trgovine zemlje [Samo FR, SK i LU to koriste].
111. Prag malih transakcija: zavisno od nacionalnih tijela, strane koje su odgovorne za izvještavanje mogu zajedno grupirati svoje transakcije, čija je pojedinačna vrijednost manja od 200 eura, izvještavajući samo za “šifru proizvoda 99 50 00 00”, za “zemlju partner” i za “vrijednost”.
112. Prag statističke vrijednosti: Zemlja članica može prikupljati statističke vrijednosti robe od određenog dijela izvještajnih jedinica, čija razmjena iznosi do maksimuma od 70% vrijednosti ukupne razmjene određene zemlje članice.
113. Pragovi koje primjenjuje određena zemlja članica određuju se godišnje. Takva primjena određena je 2000. u Izvještaju kvalitete statistike robne razmjene s inozemstvom.

2.9.3 Pragovi za Extra-EU trgovinu

114. Statistika Extra-EU trgovine ne obuhvaća uvoz i izvoz čija vrijednost i neto količina su manje nego statistički pragovi određeni od strane zemlje članice unutar granica dozvoljenim zakonodavstvom Unije. Granice u zakonodavstvu su određene tako da se prati izvoz i uvoz, čija je neto količina veća od jedne tone ili vrijednost veća od 1000 eura. Međutim, od 2000. zakonodavstvo zahtjeva od zemalja članica da prilagode svoje statističke podatke na taj način da uključe razmjenu, koja je ispod praga, u ukupne podatke.
115. Iznos razmjene ispod pragova, koje su usvojile zemlje članice je, uglavnom, ispod 1%, kako za uvoz tako i za izvoz. Iznos može biti veći za neke određene proizvode.

2.10 Statistički podaci

2.10.1 Podaci Intra-EU trgovine

116. Glavni statistički podaci što ih izdaje Eurostat za Intra-EU trgovinu su sljedeći:

- zemlja članica deklarant,
- referentno razdoblje
- robni tokovi,
- proizvod, definiran u Kombiniranoj nomenklaturi

- trgovinski partner (vidi 2.11)
- statistička vrijednost (vidi 2.12)
- neto količina (u tonama) (vidi 2.13.1),
- količina u jedinici mjere (litre, broj komada, itd.) (vidi 2.13.2),
- vrsta transporta (vidi 2.14.1),

2.10.2 Podaci Extra-EU trgovine

117. Svi podaci opisani u poglavlju 118. isto su tako dostupni i za extra-EU trgovinu. Za javnost su još dodatno dostupni podaci za trgovinu s trećim zemljama:

- statističke procedure (vidi 2.11)
- nacionalna pripadnost prometnog sredstva na granici (vidi 2.15)
- da li je roba transportirana u kontejneru ili ne (vidi 2.15)

118. Informacije o tarifnim podacima (TARIC šifre, preferencijali) također su dostupni u COMEXT-u, iako je pristup ograničen samo na javne službenike.

2.11 Statističke procedure

2.11.1 Općenito

119. Unutar extra-EU trgovine, roba može prelaziti iz zemlje članice u treću zemlju, ili obrnuto, pod carinskom kontrolom, i onda se opet vratiti u zemlju isporuke. Zakonodavstvo Unije zahtjeva da se takvi prijenosi klasificiraju unutar različitih kategorija. Te kategorije su poznate kao statističke procedure, a proizlaze iz carinskih postupaka.

120. Te procedure su opisane u dolje navedenim poglavljima. Treba imati na umu da primjena tih procedura je nezavisna od primijenjene vrste posla (kupnja/prodaja, obrada pod ugovorom, itd.). Posebno, neke vrste roba, koje su predmet obrade, u ekonomskom smislu, uključene su pod redovan uvoz i izvoz.

2.11.2 Redovan uvoz i izvoz

121. Redovan uvoz i izvoz je kada se uglavnom roba konačno izvozi, ili pušta u slobodan promet, bilo direktno bilo kroz carinsko skladište.

2.11.3 Unutarnja proizvodnja

122. Unutarnja proizvodnja omogućava da se roba privremeno uveze kako bi se obradila (montaža ili preinaka) rezultirajući izvozom proizvoda, a da se istodobno iskoristi pogodnost izuzeća od carine, poreza i/ili provjere u sklopu trgovinske politike, što se uobičajeno primjenjuje na uvezenu robu.

123. “Sustav odgode” obuhvaća robu izvan Unije, koja je općenito namijenjena ponovnom izvozu izvan carinskog teritorija Unije kao kompenzirani proizvodi, pri čemu roba ne podliježe uvoznim carinama ili mjerama trgovinske politike.

124. “Sustav povrata” obuhvaća robu u slobodnom prometu, s povratom ili popustom na uvoznju carinu što se plaća na robu ako se ista izveze izvan carinskog teritorija Unije kao kompenzirani proizvodi.

125. Dostupni podaci su:

- Uvoz na unutarnju proizvodnju (sustav odgode)
- Uvoz na unutarnju proizvodnju (sustav povrata)
- Izvoz poslije unutarnje proizvodnje (sustav odgode)
- Izvoz poslije unutarnje proizvodnje (sustav povrata).

2.11.4 Vanjska proizvodnja

126. Vanjska proizvodnja omogućuje privremeni izvoz roba na doradu i uvoz kompenziranih proizvoda s potpunim ili djelomičnim izuzećem od plaćanja carine i poreza. “Tekstil” varijanta, uvedena 1995. godine, odnosi se samo na određenu vrstu proizvoda od tekstila ili odjeću, dok je alternativa “tarife” primjenljiva na sve druge proizvode.

127. Dostupni podaci su:

- Uvoz poslije vanjske proizvodnje
- Uvoz poslije vanjske proizvodnje za tekstil
- Izvoz na vanjsku proizvodnju
- Izvoz na vanjsku proizvodnju za tekstil

2.12 Zemlja partner

128. Za izvoz i otpremu, trgovinski partner je zemlja (ili zemlja članica) krajnjeg odredišta robe (koja je poznata u vrijeme izvoza/otpreme). Ta praksa se isto tako primjenjuje u svim zemljama članicama u njihovim nacionalnim podacima.

129. Za uvoz (Extra-EU trgovina), trgovinski partner je zemlja podrijetla. Obično, roba u cijelosti proizvedena u određenoj zemlji potječe iz te zemlje; roba proizvedena u dvije ili više zemalja smatra se da potječe iz zemlje gdje je obavljena posljednja suštinska promjena ili preinaka toga proizvoda.

130. U određenim slučajevima (vraćena roba, roba koja je proizvedena u državama nečlanicama, umjetnička djela), zemlja partner za uvoz je zemlja pošiljatelj.

131. Za primitak (ulaz) (Intra-EU trgovina), trgovinski partner je zemlja članica pošiljatelj robe. To je ona zemlja članica iz koje je roba otpremljena bez ikakvih zaustavljanja ili zakonskih formalnosti u drugoj zemlji osim onih transportnih. Obrnuto, ako je bilo takve radnje u drugoj zemlji onda ta zemlja postaje zemlja članica pošiljatelj.

132. Ova metoda alokacije trgovine prema zemlji partneru jedan je od glavnih razloga problema koji se javljaju pri usporedbi nacionalnih podataka i podataka Unije. (vidi 2.18)

2.13 Vrijednost

133. Statistička vrijednost, koja se koristi u podacima statistike robne razmjene s inozemstvom, je vrijednost izračunana na nacionalnim granicama. Ona može biti FOB (Franco na palubi broda) vrijednost, za izvoz/otpremu, ili CIF (cijena s osiguranjem i vozarinom) za uvoz/primitak; tako da uključuje samo sporedne troškove (vozarina, osiguranje) nastale na dijelu puta lociranom na području zemlje članice iz koje je roba izvezena (u slučaju izvoza/otpreme) i na dijelu puta

lociranom izvan područja zemlje članice koja uvozi robu (u slučaju uvoza/primitka).

134. Statistička vrijednost se općenito temelji na carinskoj vrijednosti u slučaju Extra-EU trgovine, ili na oporezivoj vrijednosti, u slučaju Intra-EU trgovine. U sklopu Intrastat sustava, statistička vrijednost se ne pribavlja sustavno od izvještajnih jedinica; mogu je izračunati nacionalni statistički instituti na temelju fakturnog iznosa navedenog u deklaraciji.
135. U slučaju uvoza i izvoza roba na obradu, ukupna vrijednost robe je uvijek ona koja se unosi, prije i poslije obrade, a ne samo dodana vrijednost nastala za vrijeme obrade.
136. Vrijednosti se prikupljaju u jedinicama nacionalne valute. U izdanjima Eurostata, one su izražene u tisućama eura. Tečaj se temelji na mjesečnom prosjeku tečajeva ili za posljednje podatke po fiksnom tečaju nacionalne valute u euro.

2.14 Količine

2.14.1 Neto količina

137. Neto količina je najčešća mjera količine, koja se upotrebljava pri prikupljanju podataka statistike robne razmjene. Od 1997. ona se prikuplja za svu robu. Prije toga, statistika Intra-EU trgovine nije zahtijevala neto masu određenih kategorija robe za koju nije postojala količina u jedinici mjere. Od 2006. zemlje članice ne moraju prikupljati neto količinu ako postoji količina u jedinici mjere.
138. Neto količina je neto težina robe bez pakiranja. Ona se bilježi u kilogramima, ali u publikacijama neto količina je, obično, izražena u tonama.

2.14.2 Količina u jedinice mjere

139. Količine u jedinice mjere su mjere različite od neto količine mase; primjerice, litre, broj komada, ili metar kvadratni. One moraju biti naznačene za određenu robu za koju je to potrebno. Odgovarajuća jedinica mjere je prikazana, gdje je to važno, u publiciranoj verziji Kombinirane nomenklature.
140. Mogu postojati razlike između jedinica koje su prikupljane i prosljeđene Eurostatu i onih što se pojavljuju u publikacijama (primjerice: hektolitri umjesto litri). Zbog toga je potrebna dodatna pažnja.

2.15 Podaci o transportu

2.15.1 Vrsta prijevoza

141. "Vrsta prijevoza" na granici je jedan od onih statističkih podataka koji su dostupni i za intra-EU i extra-EU trgovinu; međutim, od 1. siječnja 2001., prikupljanje podataka o vrsti prijevoza u intra-EU trgovini je opcionalno za zemlje članice.
142. Vrsta prijevoza je definirana za izvoz/otpremu kao aktivno prijevozno sredstvo za koje se pretpostavlja da će roba napustiti statističko područje Unije kod izvoza ili zemlju članicu kod otpreme. Kod uvoza/primitka definiran je kao prijevozno sredstvo za koje se pretpostavlja da će ući u statističko područje Unije kod uvoza ili područje određene zemlje članice kod primitka.
143. Vrste prijevoza koji se razlikuju unutar zakonodavstva Unije su:

- pomorski prijevoz
- željeznički prijevoz
- cestovni prijevoz
- zračni prijevoz
- poštanske pošiljke
- cjevovodni prijevoz
- riječni prijevoz
- vlastiti pogon

Zemlje članice mogu prikupljati i detaljnije podatke.

2.15.2 Nacionalnost prijevoznog sredstva

144. Za extra-EU trgovinu, kada se radi o prijevozu morem, cestom, zrakom ili rijekom, prikupljaju se podaci o nacionalnosti prijevoznog sredstva na granici Unije.

2.15.3 Kontejner

145. Ponovno za extra-EU trgovinu, prikupljaju se podaci o tome da li je roba prevezena u kontejnerima ili ne (osim za poštanske pošiljke ili za kategoriju prijevoza na vlastiti pogon).

2.16 Povjerljivost (metodologija)

2.16.1 Povjerljivi podaci

146. Kao opća definicija, podaci koje koriste nacionalna ili tijela Unije za proizvodnju statistike Unije smatraju se povjerljivima kada dozvoljavaju statističkim jedinicama da budu identificirane, bilo direktno ili indirektno, tako da razotkriju individualni podatak. Točno definiran kriterij koji određuje koji će statistički podaci biti povjerljivi, određuje svaka zemlja članica, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili praksom.

147. Podaci se mogu klasificirati kao povjerljivi za sve vrste trgovinskih tokova (uvoz, izvoz, primici ili otpreme); povjerljivost se može odnositi kako na vrijednost tako i na količine, sve zemlje partnere ili samo neke određene. Značajan dio detaljne statistike robne razmjene s inozemstvom koji kombinira proizvode Kombinirane nomenklature sa zemljom partnerom znači da stvaranje potencijalnih povjerljivih podataka može biti vrlo veliko.

2.16.2 Pasivna povjerljivost

148. Za statistiku robne razmjene, zemlje članice, uglavnom, koriste načelo "pasivne povjerljivosti", drugim riječima, one poduzimaju odgovarajuće mjere na zahtjev uvoznika ili izvoznika, koji smatraju da bi njihovim interesima bila nanesena šteta objavljivanjem podataka.

2.16.3 Aktivna povjerljivost

149. Pasivna povjerljivost je, dakle, različita od “aktivne povjerljivosti”, kod koje statistička služba preuzima inicijativu u određivanju potencijalne razotkrivajuće situacije.

2.16.4 Povjerljivost proizvoda

150. Podaci o proizvodu kojim se trguje može se smatrati komercijalno osjetljivim od strane izvještajne jedinice bilo za vrijednost razmjene, količinu, ili možda odnos između tih dviju varijabli budući da on može dati indikaciju o cijeni proizvoda. Postoji nekoliko načina na koje se karakteristike proizvoda mogu sakriti iako to rezultira gubitkom informacije za korisnika te statistike. Te metode objašnjene su u 4.4.

2.16.5 Povjerljivost zemlje

151. Alternativno, dodatno, izvještajna jedinica može smatrati podrijetlo ili odredište proizvoda kao komercijalno osjetljivo.

2.17 Statistička odstupanja i asimetrije

2.17.1 Asimetrije i “zrcalna” statistika

152. Zainteresirani korisnici za razmjenu iz zemlje A u zemlju B mogu istraživati izvoz iz A u B (prikazano u A) ili uvoz u B iz A (prikazano u B) ili oboje. Oni mogu koristiti nacionalne podatke, Eurostat podatke ili podatke drugih međunarodnih organizacija. Svaki izvor može dati nešto drugačije podatke. To kod korisnika može prouzročiti nesigurnost i probleme.
153. Postojanje takvih razlika je zapreka za korisnika, koji trebaju odlučiti koji će izvor podataka izabrati. Ali isto tako, predstavlja polaznu točku za detaljnu usporedbu koja može pomoći da se poboljša mjerenje tokova.
154. U bilateralnim usporedbama korisno je, prije svega, osigurati da su usporedbe moguće u smislu da su podaci usporedivi na zakonskoj osnovi. Posebno je teško raditi usporedbe tokova koji ne proizlaze iz istog osnovnog koncepta (na primjer statistika robne razmjene s inozemstvom i bilance plaćanja).
155. Problemi se mogu pojaviti kod agregiranih podataka "Europske Unije". Izvoz EU u ostatak svijeta sigurno nije isti kao suma ukupnog izvoza/otpreme svake zemlje članice zbog naknadnog uključivanja intra-EU trgovine.
156. Bilateralna usporedba u formi “zrcalnih” analiza je tradicionalno sredstvo za otkrivanje uzroka razlika u statistici.
157. "Zrcalna" statistika može se raditi za extra-EU ili intra-EU trgovinsku statistiku, koristeći bilo nacionalne bilo usklađene podatke. Neki izvori asimetrija su zajednički svim podacima, dok drugi utječu samo na neke pojedinačne. "Zrcalna" statistika konceptualno usklađenih Intrastat podataka trebala bi općenito biti manje pod utjecajem asimetrija nego ona koje se odnose extra-EU trgovinu.

2.17.2 Statistička odstupanja u Intra-trgovini EU

158. Teoretski gledano, statistiku o Intra-EU trgovini zemalja članica lakše je usporediti – posebno ako se kao izvor koristi COMEXT baza, umjesto nacionalnih podataka, zbog toga što:

- podaci se prikupljaju na temelju zajedničke metodologije i zajedničkih definicija;
 - problem CIF/FOB vrednovanja općenito igra zanemarivu ulogu u pogledu zemljopisnog konteksta i strukture robne razmjene unutar intra-trgovine;
 - s obzirom na navedena pravila za određivanje referentnih razdoblja, vremenska odgoda nema značajni utjecaj - bar ne na godišnje rezultate;
 - trgovinski partner za primitak je uvijek zemlja članica pošiljatelj, a ne zemlja podrijetla robe.
159. Međutim, budući da je Intrastat sustav ušao u primjenu, bilateralne usporedbe razotkrile su glavna i uporna odstupanja u statistikama robne razmjene različitih zemalja članica intra-EU trgovinske statistike. Glavni razlozi dati su sljedećim poglavljima.
160. Intrastat se zasniva na sustavu statističkih pragova (vidi 2.9 i 4.3), koji omogućuju izuzimanje približno 80% operatera (osobito malih i srednjih poduzeća) od statističkih formalnosti. Stoga je moguće da se za određenu transakciju u jednoj zemlji članici od poduzeća zahtijeva da pruži statističku informaciju, dok je u drugoj zemlji članici njezin dobavljač/kupac oslobođen te obveze. Obuhvat razmjene, nakon primjene statističkih pragova od 2005., razlikuje se između 93% i skoro 100% , ovisno o tome na koju se zemlju članicu to odnosi. Neravnoteža između transakcija uzrokovanih statističkim pragovima može se, ipak, smanjiti na globalnoj razini uz pomoć prilagodbe. Od siječnja 2005. princip punog obuhvata stupio je na snagu, te podrazumijeva da bi zemlja članica trebala procijeniti neprijavljenu razmjenu (uključujući razmjenu ispod praga) najmanje na nivou glave nomenklature proizvoda ili na nivou zemlje partnera.
161. Pojava ne-odgovora nekih poduzeća ozbiljan je nedostatak u Intrastat sustavu. Taj omjer snižen je nakon 1993., ali je i dalje visok, preko 10% poduzeća od kojih se zahtijeva pružanje informacija. To predstavlja oko 3-4% u smislu vrijednosti na razini Unije. Nema pokazatelja da postoji znatan silazni trend kada je riječ o ovom omjeru. Većina zemalja članica pokušava nadoknaditi spomenuti omjer uz pomoć prilagodbi (u rasponu od manje od 1% do 14% ovisno o zemlji članici).
162. Moguće je da se ista operacija ne može bilježiti jednog partnera zbog statističke povjerljivosti, ali se bilježi od strane drugog partnera. Međutim, primjena povjerljivosti ne bi trebala utjecati na ukupni rezultat.
163. Iako su prilagodbe (vidi 4.2) uređene tako da poprave kvalitetu statistike kompenzirajući negativne učinke ne-odgovora i statističkih pragova, one isto tako ne mogu, u potpunosti, izbjeći nedosljednosti između statistika različitih zemalja članica.
164. Teoretski, s Intrastat sustavom ne bi trebao postojati nikakav vremenski pomak između datuma bilježenja transakcije kod otpreme u jednoj zemlji članici i datuma kada je ista transakcija zabilježena kao primitak u drugoj zemlji članici. U praksi, referentni mjesec bi trebao biti mjesec u kojemu se roba fizički kreće ili, u protivnom, sljedeći mjesec. Pogrešna primjena pravila može imati nezanemariv utjecaj na mjesečnu statistiku.

165. Klasifikacija proizvoda pod jednim od približno 10000 proizvoda u Kombiniranoj Nomenklaturi može predstavljati problem poduzećima - osobito onima koje nisu kompjutorizirane. Rezultati mogu biti pogreške i odstupanja na najdetaljnijim nivoima.
166. Premda se statistika robne razmjene unutar Unije zasniva na metodologiji koja je znatno usklađena, još uvijek postoji određeni broj specijalnih kretanja kod kojih, u nedostatku zajedničkih pravila, nacionalna praksa može odstupati. U pojedinim slučajevima, pojednostavljenje može biti dopušteno, ali ono čini usporedbu na najdetaljnijem nivou otežanom (vidi 2.5).
167. Vrednovanje transakcija je jedan od razloga odstupanja, posebno primjena različitih metoda za računanje statističkih vrijednosti otpreme (FOB vrijednost) i primitka (CIF vrijednost).
168. Triangularna trgovina može utjecati na usporedbu kako intra- tako i extra-EU trgovine. U intra-EU triangularna razmjena postoji kada neko poduzeće u zemlji članici A prodaje robu poduzeću u zemlji članici B, koje je zatim prodaje poduzeću u zemlji članici C, iako je roba fizički u kretanju samo jednom - od A do C.
169. U takvim bi slučajevima, statistika robne razmjene unutar Unije trebala bilježiti otpremu od A prema C, i primitak robe u C iz A. Međutim, postoji priličan rizik da zemlja A ili C smatra zemlju članicu B kao trgovinskog partnera.
170. Jedan primjer ilustrira drugi problem koji je povezan sa indirektnim kretanjima, posebno kada se kombinira sa specijalnim tretmanom tranzita koje su usvojile neke zemlje članice. (vidi 2.3). Opisani slučaj znan je kao "Rotterdam" efekt.

Japanska roba je uvezena u Europu; puštena je u slobodan promet u Nizozemskoj, i zatim je otpremljena u Francusku (zemlja članica potrošnje). Za takvu radnju, različita praćenja će biti kao što je navedeno:

Za statistiku Unije, bilježe se tri operacije:

- uvoz robe koja potječe iz Japana (s Nizozemskom kao zemljom članicom deklarantom, zato što je carinska deklaracija tamo podnesena);
- otprema (Intra) od Nizozemske do Francuske;
- primitak (Intra) u Francusku.

Za nizozemsku nacionalnu statistiku, trgovina nije zabilježena, budući da se uvoz iz Japan i otprema u Francusku smatraju tranzitom.

Za Francusku nacionalnu statistiku, roba koja izvorno potječe iz Japana, ulazi kao uvoz. Francuska bilježi Japan kao zemlju podrijetla, kao što je napomenuto u Intrastat deklaraciji. Ova informacija se smatra statistički relevantnijom na nacionalnoj razini.

2.17.3 Statistička odstupanja u Extra-EU

171. Usporedba statistike za extra-EU trgovinu sa podacima publiciranim u zemljama nečlanicama za iste trgovinske tokove neizbježno pokazuje neka odstupanja. Ovo postoji bez obzira, koji izvori se koriste, da li nacionalni ili od Unije.

172. Većina od ovih razlika mogu se objasniti sljedećim činjenicama:

- Metodološke razlike: obuhvat razmjene, definicija zemlje partnera, definicija statističkog područja, različita vrednovanja u teoriji ili praksi posebno razlike kod FOB i CIF vrednovanja;
- Vremenska odgoda: ista radnja može biti praćena unutar različitog izvještajnog perioda uslijed transportnih razlika ili zbog kašnjenja proizvodnje;
- Statistička povjerljivost: ista radnja ne može biti praćena u razmjeni jednog od dva partnera uslijed statističke povjerljivosti (ili različitih procedura koje se koriste kako bi se izbjeglo objavljivanje);
- Različita praksa u primjeni revizija;
- Problemi primjene tečaja.

173. Ove metodološke razlike mogu prouzročiti znatan statistički nesklad. Eurostat redovito usuglašava statistiku robne razmjene EU-e sa statistikom svojih glavnih trgovinskih partnera (primjerice, SAD, Kanada i Japan), da bi procijenila i objasnila taj nesklad.

2.18 Metodološke razlike

2.18.1 Razlike između podataka Unije i podataka nacionalnih statistika

174. Postoje razlike između metodologije koje je primijenjena kod statistike robne razmjene publicirane od strane Eurostata (poznate kao podaci Unije) i onih koje

publiciraju zemlje članice. Razlike postoje zbog toga, što dok podaci dostavljeni Eurostatu su jako usklađeni, zemlje članice mogu publicirati podatke temeljene na različitim konceptima i definicijama. Neke od tih razlika su spomenute u Poglavlju 2 i na najvažnije se tamo ukazalo. Ovdje su sažete. Zemlje članice mogu publicirati više od jedne verzije svojih trgovinskih podataka ili mogu odvojeno publicirati podatke koje se mogu koristiti za različite svrhe. Sljedeća usporedba je napravljena s onim što se smatraju njihovim glavnim podacima.

175. Glavni izvori načelnih razlika između nacionalnih podataka i podataka Unije prikazani su u sljedećim poglavljima.
176. *Postupak s robom u tranzitu.* Roba u tranzitu kroz Europsku Uniju (bilo običan tranzit bilo tranzit sa prekrcajem) ne uključuje se u statistiku robne razmjene. Međutim, roba koja ulazi u Europsku Uniju kroz jednu zemlju članicu, gdje je puštena u slobodan promet prije nego što je poslana u drugu, ili potječe iz jedne zemlje članice i napušta EU kroz drugu gdje su obavljene carinske formalnosti morala bi biti obuhvaćena u podacima Unije kod obiju zemalja članica. Međutim, deset zemalja članica sada ne primjenjuju tu praksu na nacionalnoj razini.
177. *Trgovinski sustav.* Za extra-EU trgovinu, četiri zemlje članice koriste opći trgovinski sustav za njihove nacionalne podatke dok Eurostatu dostavljaju podatke na osnovi specijalnog trgovinskog sustava. Situacija je različita za intra-EU trgovinu, osim jedne zemlje članice (Ujedinjeno Kraljevstvo) koja publicira svoje podatke na osnovi općeg trgovinskog sustava, ali šalju podatke Eurostatu primjenjujući Intrastat uredbe.
178. *Zemlja partner– primici:* Češka, Njemačka, Estonija, Španjolska, Francuska, Irska, Austrija, Poljska, Slovačka i Finska koriste zemlju podrijetla kao kriterij za njihove nacionalne podatke, ali Eurostatu dostavljaju podatke na osnovi zemlje pošiljatelja.
179. Ne znači ništa da se obuhvat razlikuje, u smislu uključivanja ili isključivanja određenih proizvoda, jer ne pridonosi značajno razlikama u izvorima. Iako postoji neusklađenost u tretmanu s određenim kretanjima ili robom, skoro uvijek postoji veza između tretmana koji se primjenjuju za nacionalne podatke i one koje se koriste za podatke koji se šalju Eurostatu. Sažetak načelnih razlika između nacionalnih podataka i onih koje zemlje članice šalju Eurostat može se naći u prilogu 6.

2.18.2 Razlike između podataka Unije i podataka drugih međunarodnih izvora

180. Zemlje članice ne rade izmjene kod slanja podataka u UN, OECD ili MMF. Razlike, koje postoje između podataka koje publicira Eurostat i onih koje publiciraju zemlje članice, postojati će, iz tog razloga, i između Eurostat podataka i onih koji se publiciraju od strane drugih međunarodnih organizacija.
181. Postoje dva praktična razloga za razlike između podataka publiciranih od strane različitih međunarodnih organizacija.
182. Prvi razlog je predmet revizije. Nacionalne prakse u revidiranju podataka kod ispravaka prošlih procjena su složene i variraju između zemalja članica kao i njihova praksa pri slanju revizija u Eurostat i druge međunarodne organizacije.

Jasno da zbog toga publicirani podaci od strane različitih organizacija i koje se odnose na različite grupe podataka, mogu biti različiti.

183. Imajući manji utjecaj, metode konverzije nacionalnih podataka u zajedničku valutu – euro za podatke Unije, dolar za druge izvore – mogu biti različiti. Na primjer, ako su podaci međunarodne organizacije samo godišnji, onda se konverzija radi sa godišnjim faktorom. To će proizvesti različite rezultate u odnosu na one koje se konvertiraju na mjesečnoj bazi; ovaj drugi – koji koristi Eurostat – je naravno prihvatljiviji.
184. Ti problemi se tretiraju kao glavni doprinosni faktori koji pridonose razlikama. Postignut je dogovor koji sužava taj problem na način da UN dobiva podatke od OECD-a, a ta organizacija će primiti podatke za ukupno EU i za euro-zonu od Eurostata.
185. Međutim, korisnici različitih izvora podataka trebaju imati na umu te probleme. Izbor izvora koji se temelji na drugim faktorima kao što koliko su stari, koliko su detaljni ili koliko su ti podaci ažurni. Sa tog stajališta važno je zapaziti da baza detaljnih podataka Unije se temelji na redovitoj mjesečnoj bazi te da su isto tako dozvoljene redovite revizije podataka.

3 PRIKUPLJANJE PODATAKA

3.1 Općenito

186. Ovaj priručnik namijenjen je korisnicima podataka statistike robne razmjene i nije mu svrha dati detaljan opis načina prikupljanja podataka. Unatoč tomu, u ovom dijelu date su male općenite informacije o tom predmetu
187. Osnovno stanovište ovih procedura je da se intra-EU tokovi mjere dvostruko od strane zemalja članica– kao otpreme i kao primici.

3.2 Izvori podataka

188. Zemlje članice prikupljaju podatke o extra-EU trgovini iz statističke kopije jedinstvene carinske deklaracije (JCD). Nekoliko zemalja članica koriste pojednostavljeno prikupljanje podataka (na primjer, elektronske deklaracije), koje uglavnom, ne utječu na sadržaj podataka koji se dostavljaju Eurostatu.
189. Zemlje članice prikupljaju podatke o intra-EU trgovini koristeći različite medije, koje su stavljene na raspolaganje izvještajnim jedinicama. To mogu biti papirne ili elektronske deklaracije dostupne na nacionalnoj razini. Deklaracije su adresirane direktno na odgovarajuće nacionalno tijelo.
190. Izvještajne jedinice su uglavnom poduzeća zadovoljavajuće veličine određene prema sustavu pragova, koji su određeni unutar zadanih Intrastata.
191. Za intra-EU trgovinu (i u manjoj mjeri za extra-EU trgovinu) postoje pragovi ispod kojih se podaci ne prikupljaju ili su pojednostavljeni. Oni su usvojeni kako bi smanjili pritisak na izvještajne jedinice ujedno osiguravajući prihvatljivu kvalitetu statističkih podataka.
192. Unutar Intrastata, Eurostat je razvio različite alate dizajnirane na način da olakšaju različite faze statističke obrade: kompletiranje deklaracija (koristeći elektronske forme i software), razmjena podataka između izvještajnih jedinica i nacionalnih

tijela, obrada podataka na nacionalnoj razini, razmjena podataka između nacionalnih tijela i Eurostata i, konačno, diseminacija. Svi ti alati razvili su se unutar EDICOM Programa (**E**lectronic **D**ata **I**nterchange in **C**ommerce).

193. Za određene posebne vrste roba (brodovi i zrakoplovi, na primjer), statističke službe mogu koristiti druge izvore podataka kako za intra-EU tako i za extra-EU trgovinu.

3.3 Registar izvještajnih jedinica (Providers of Statistical Information (PSIs))

194. Važan alat za statističko prikupljanje podataka je registar izvještajnih jedinica, i, u stvari, je obavezno da se registar kreira i održava od strane jedinica uključenih u intra-EU trgovinu.

195. Razlikuju se tri glavne koristi registra:

- Registar pomaže pri efikasnom i pravodobnom prikupljanju podataka. Može se koristiti za nadgledanje primitka podataka te za procedure koje se koriste pri opominjanju;
- Registar pomaže pri kontroli kvalitete primljenih podataka, posebno kod usporedbe s prošlim podacima;
- Registar pomaže kod analiza. Pruža sredstva potrebnih za procjenu za one jedinice koje nisu odgovorile ili su ispod praga.

3.4 Dostava podataka

196. Kada zemlja članica prikupi, provjeri i obradi podatke, ona ih dalje elektronski šalje u Eurostat po točno određenim standardima.

197. Rokovi za dostavu podataka u Eurostat su :

- za Extra-EU trgovinsku statistiku detaljni podaci: šest tjedana nakon izvještajnog mjeseca;
- za Intra-EU trgovinsku statistiku detaljni podaci: deset tjedana nakon izvještajnog mjeseca na koje se podaci odnose;
- za Extra- i Intra-EU trgovinsku statistiku agregirani podaci: 40 dana nakon izvještajnog mjeseca.

198. Skoro sve zemlje članice su trenutno u stanju poštivati te rokove dostave. Eurostat publicira prethodne agregate, koristeći, ako je potrebno, procjene za zemlje koje nisu poslale podatke.

199. Neizbježno, prvi poslani podaci mogu biti poslije revidirani, kao posljedica grešaka, propusta ili – posebno kod Intrastat sustava – kasnijih deklaracija.

4 OBRADA PODATAKA I ANALIZE

4.1 Kontrola kvalitete

200. Postoje skup gledišta koji su važni za kvalitetu podataka: točnost, mjerena na odgovarajući način, ali isto tako pravovremenost, dostupnost i usklađenost sa drugim podacima. Ovo poglavlje je prvenstveno koncentrirano na točnost podataka i metode koje se koriste za njihovu provjeru.

201. Glavna odgovornost za osiguranje točnosti publiciranih podataka je na nacionalnim tijelima. Oni uglavnom imaju pristup detaljnim podacima, često na individualnom transakcijskom nivou, koji omogućava mnoge procedure za provjeru. Oni su isto tako u kontaktu s izvještajnim jedinicama kako bi pratili netočne ili sumnjive deklaracije.
202. Neke procedure za kontrolu su prilično jednostavne. One osiguravaju da su dokumenti u potpunosti kompletirani i da su ulazne šifre ispravne te da se koriste točne jedinice.
203. Druge kontrole su više sofisticirane i ocjenjuju vjerojatnost osnovnih podataka, a ponekad i agregata, svaki za sebe ili u usporedbi s drugim varijablama (na primjer s prošlim podacima).
204. Eurostat provodi određene ograničene kontrole, posebno da se osigura da dostava traženih podataka bude zadovoljavajuća.
205. Pod okriljem Eurostata ili zemlje članice mogu se provoditi druge vrste kontrola; to su "zrcalne" usporedbe trgovinskih tokova između dviju zemalja mjerene od strane svake zemlje partnera. To je vrlo plodna metoda za identifikaciju ponavljajućih problematičnih područja (vidi 2.17 gore).
206. Kao u svakom statističkom radu, treba uspostaviti ravnotežu između raspodjele resursa za kontrolu i onih koji imaju koristi od nje. Sa velikim brojem individualnih podataka od kojih se formira statistika robne razmjene nemoguće je postići potpunu točnost publiciranih podataka. To stavlja pred korisnike dvije važne preporuke.
207. Prva je biti svjestan mogućnosti netočnosti podataka koji se koriste. To se posebno odnosi na šifre proizvoda. Struktura KN je vrlo detaljna i sadrži vrlo precizna objašnjenja, te određivanje šifri nije uvijek jednostavno.
208. Daljnji problem, koji može dovesti do netočnosti statistike je određeno ograničenje pri upotrebi detaljnih podataka, je praksa prikrivanja povjerljivih podataka. (vidi 2.16 i 4.4).
209. Druga preporuka za korisnike detaljnih podataka se odnosi na njih same kao sudionike u postupku kontrole podataka. U praksi, korisnici podataka vrlo često imaju specijalistička znanja, koja im omogućavaju da identificiraju vjerodostojnost publiciranih podataka. Eurostat i nacionalni uredi, općenito, pozdravljaju bilo kakav komentar na diseminirane podatke.

4.2 Prilagodbe

4.2.1 Općenito

210. Rasprava je ovdje primarno usmjerena na prilagodbe statistike robne razmjene zemalja članica u slučajevima nepotpunog obuhvata unutar Intrastat, ali isto tako, ali u daleko manjoj mjeri, za extra-EU trgovinu. Upotreba ovog termina "prilagodbe" ne bi se smjela miješati s postupcima koje se primjenjuju za konverziju podataka dobivenih obradom prema standardima međunarodne trgovine u podatke koje su usklađene sa sustavom nacionalnih računa ili bilance plaćanja. (vidi točke 1.3 gore i ispod).

211. Neke zemlje članice izabrale su neke načine ispravaka za nepotpuni obuhvat samo u njihovim podacima bilance plaćanja, radije nego u podacima statistike robne razmjene na kojima se temelje podaci bilance plaćanja. Te zemlje članice osjećaju da nedostatak detaljnih podataka o vjerodostojnom proizvodu ili zemlji partneru čini prilagodbe više prikladnim načinom za više agregatne razine kod računa roba u bilanci plaćanja.

4.2.2 Prilagodba vrijednosti

212. U podpoglavlju 2.9 raspravljalo se o različitim statističkim pragovima koji postoje unutar Intrastat sustava. U cilju smanjivanja pritiska na izvještajne jedinice ti pragovi ne zahtijevaju ili smanjuju zahtjeve za podacima od strane malih ili srednjih poduzeća. Dodatno, postoji neizbježan problem kasnog odgovora ili neodgovora izvještajnih jedinica.
213. Još uvijek ne postoji usklađeni stav spram tog problema. Međutim, većina zemalja članica radi prilagodbe za neke ili sve od tih faktora u svojim podacima statistike robne razmjene; te prilagodbe se uglavnom prosljeđuju Eurostatu. Posljedično, predmet prilagodbe, koji je važan u odnosu na kvalitetu podataka Unije nije glavni faktor u razlici između podataka publiciranih od strane Eurostata i onih publiciranih od strane nacionalnih tijela te onih dostupnih u drugim međunarodnim organizacijama.
214. Ukupni rezultati što ih objavljuje Eurostat uzimaju u obzir prilagođene rezultate devet zemalja članica, i dostupni su u specijalnoj domeni –“Prilagođeni podaci Intra-EU trgovine”, koji sadrži mjesečne rezultate, raščlanjene po trgovinskim partnerima.
215. Osim toga, prilagodbe zemalja članica sastavni su dio rezultata koji su raščlanjeni po proizvodima ili po podpoglavljima Kombinirane Nomenklature ili u Poglavlju 99 (vidi prilog 5).
216. U načelu Intrastat uredbe isključuju razmjenu koju provode privatne osobe ili vrlo mala poduzeća koja nisu obveznici PDV-a. Prije svega, uslijed nedostatka tih podataka ne rade se nikakve prilagodbe za bilancu.
217. Detaljnije informacije za praksu prilagodbe pojedine zemlje članice za podatke Intrastata dati su u izvještaju kvalitete o robnoj razmjeni.
218. Situacija je manje složena u slučaju robne razmjene zemalja članica sa zemljama nečlanicama. Skoro sve zemlje članice imaju prag ispod kojeg se individualne transakcije ne bilježe. Kako bi se nadoknadila razmjena ispod praga prilagodbe se moraju raditi od 2002.

4.2.3 Prilagodba količina

219. Postoje dva slučaja kod kojih se podatak o količini procjenjuje. Jedan je kad zemlja članica koristi prag simplifikacije, i kada podatak o neto težini za određene proizvode nije tražen (vidi praksu prilagodbe u zemljama članicama, izvještaj kvalitete o statistici robnoj razmjeni).

4.2.4 Prilagodba podataka za bilancu plaćanja

220. Većina zemalja članica procjenjuje račun roba kod njihove bilance plaćanja da radi prilagodbe na njihovoj međunarodnoj trgovinskoj razmjeni kako bi se

zadovoljile različite definicije koje su propisane za bilancu plaćanja. U praksi, te prilagodbe imaju za cilj da prilagode statistiku robne razmjene s inozemstvom na osnovu koja je određena za nacionalne račune, budući da su tokovi roba i usluga, određeni, u smislu obuhvata, u priručnicima za nacionalne račune i bilancu plaćanja, na potpuno isti način.

221. Neophodne prilagodbe suočavaju se sa razlikama u obuhvatu, postupkom određenih radnji i vremena praćenja transakcije. Dodatno, kao što je rečeno, neke zemlje članice rade prilagodbe radi nepotpunog obuhvata njihove statistike robne razmjene.
222. Te prilagodbe nisu dalje raspravljane u ovom priručniku, ali su dostupne u sljedećoj publikaciji '[Differences between Balance of Payments and Foreign Trade Statistics](#)'. Međutim, mora se opet napomenuti da je potrebno razlikovati dvije metode kalkulacija kako bi se izbjegla zbunjenost i imati na umu kako statistika robne razmjene s inozemstvom omogućava najbolji izvor podataka za mjerenje fizičkog toka robe.

4.3 Revizije

223. Podpoglavlje 3.4 ukazuje na to da svaka rana verzija podataka, poslanih u Eurostat od strane zemalja članica, neizbježno je predmet revizija, uslijed različitih razloga. Zemlje članice moraju obavijestiti Eurostat o revizijama, koje su učinjene za svaki prošli mjesec. Nekoliko zemalja članica redovito radi takve ispravke. Neke zemlje članice dostavljaju revizije samo jednom godišnje za cijeli 12-mjesečni period. Ispravci, kada stignu, se spremaju u bazu podataka. One izazivaju, često velike, promjene na publicirane podatke.
224. Originalni podaci i revizije se spremaju u bazu podataka čim je to moguće. Korisnici on-line podataka imaju prednost jer koriste zadnje dostupne podatke, iako taj nedostatak od unaprijed utvrđenih rokova za ažuriranje može dovesti do konfuzije.
225. Kada se radi o greškama koje se odnose na relativno stare podatke, nacionalna tijela odlučuju o poželjnosti revizije tih podataka.
226. Zemlje članice revidiraju svoje nacionalne podatke i šalju ih u Eurostat, često prema različitim rokovima. Uglavnom šalju revidirane podatke i drugim međunarodnim organizacijama. To je (kao što je već spomenuto) jedan od razloga razlika između publiciranih podataka od strane Eurostata i onih publiciranih od strane različitih međunarodnih organizacija

4.4 Povjerljivost (obrada)

4.4.1 Povjerljivost podataka

227. Podpoglavlje 2.16 dalo je glave crte metodologije za postupanje s povjerljivim podacima. Postupanje s povjerljivim podacima je na zemljama članicama koje su, s izuzetkom Češke, usvojile iste procedure za njihove nacionalne podatke i one koje šalju Eurostatu. Za vjerovati je da ne postoji razlika između nacionalnih podataka i onih koje se dostavljaju drugim međunarodnim organizacijama.

Podaci mogu biti prikriveni samo na nivou detaljnog nivoa proizvoda. Zemlje članice prikazuju stvarnu razmjenu s određenom zemljom partnerom – na ukupnom nivou izvoza i uvoza.

228. Povjerljivost, neizbježno, utječe na kvalitetu podataka. Posebno, veličina povjerljivih podataka može se mijenjati tijekom vremena i tako stvoriti diskontinuitet u seriji podataka. U cilju smanjenja tog učinka na kvalitetu i korisnost objavljenih podataka, postoji usvojeni pisani postupak, do sada koliko je bilo moguće, u bazi podataka statistike robne razmjene ali bez razotkrivanja stvarnog podatka. (vidi ispod i prilog 5). Postoje dva glavna tipa povjerljivosti.

4.4.2 Povjerljivost zemlje

229. Ako zemlja članica želi sakriti određište ili podrijetlo proizvoda, šifra zemlje partnera je zamijenjena s šifrom “tajne zemlje”. To se obično razlikuje između intra-EU trgovine i extra-EU trgovine.
230. Sljedeći primjer ilustrira upotrebu šifru “tajne zemlje” za prikrivanje podatka o zemlji partner.

Zemlja članica primjenjuje ‘povjerljivost zemlje partnera’ kod izvoza i otpreme za određeni proizvod

<i>Partneri</i>	<i>Vrijednost</i>
<i>Prijavljena razmjena:</i>	
Njemačka	1000
Italija	500
Japan	3000
Kanada	200
<i>Publicirana razmjena:</i>	
Njemačka	0
Italija	0
Intra -EU trgovina	1500
Japan	0
Kanada	0
Extra-EU trgovina	3200

4.4.3 Povjerljivost proizvoda

231. Zemlja članica može odlučiti između potpune ili djelomične povjerljivosti šifre nekoga proizvoda i tako prikriti osobine proizvoda. To može biti bilo zbog vrijednosti, količine, ili njihovog odnosa – odnosno cijene – kao komercijalno osjetljivih. Postoje različiti stupnjevi povjerljivosti na nivou proizvoda.
232. Razmjeni se može dodijeliti jedna od specijalnih šifri, koje su dostupne u bazi podataka statistike robne razmjene, a koja sadržava jedan ili više ‘S’ poslije sektora (prve dvije znamenke), nakon čega slijedi troznamenasta SMTK-šifra. Ako je SMTK klasifikacija sama po sebi povjerljiva onda se ta šifra SMTK zamjenjuje 999. (vidi prilog 5 za dodatne detalje i popis slovno-brojčanih šifri koje se koriste.) Prednost ove metode je da dozvoljava objavljivanje neprekrivenih rezultata na nivou poglavlja ili SMTK grupa.

233. Ako je razmjena proizvoda toliko povjerljiva da HS-poglavlje, pod kojim ista treba biti klasificirana, nije poznato, uključuje se u poglavlje 99. Međutim, to je moguće samo u izvanrednim slučajevima.
234. Kao primjer, podaci koji se odnose na šifru KN 17024010 (Izoglukoza u krutom stanju, s masenim udjelom fruktoze u suhom stanju od 20% ili većim ali manjim od 50% (osim invertnog šećera)) mogu se uključiti u bazu podataka statistike robne razmjene pod jednom od sljedećih šifri:
- 17SS061 povjerljiv podatak o razmjeni u poglavlju 17 KN (šećer i proizvodi od šećera) i u grupi 061 SMTK Rev. 3 (šećeri, šećerni sirup i med)
- 17SS999 povjerljiv podatak o razmjeni u poglavlju 17 KN (šećer i proizvodi od šećera) i u nepoznatoj grupi SMTK Rev 3
- (99SS999 *povjerljiv podatak, nepoznati proizvod*).

4.5 Postupak kod diskontinuiteta podataka

235. Jedan neizbježan problem koji se javlja pri prikupljanju statističkih podataka tijekom vremena je postojanje diskontinuitet i prikupljanju podataka. To može proizaći iz metodoloških promjena, promjena klasifikacija ili definicija agregata ili – kao što je raspravljeno u 4.4 gore – iz primjene različitih procedura koje se primjenjuju za povjerljivost podataka.
236. Neke od diskontinuiteta mogu biti beznačajne, najmanje kod glavnih agregata; druge mogu biti jako značajne za interpretaciju serije podataka. Dok u teoriji može izgledati poželjno da se uklone ti diskontinuiteti na način da se ponovi obrada ili procjenom podataka na sadašnje definicije, to često nije moguće, a naročito na detaljnom nivou. Kod posebnog slučaja stvaranja diskontinuiteta uslijed povjerljivosti podataka, sama karakteristika problema znači da se diskontinuitet ne može ukloniti. Međutim, sama informacija o postojanju tog diskontinuiteta znači upozorenje za korisnike.
237. Jedan poseban, jasno identificiran, problem se pojavio uslijed proširenja Europske Unije, na primjer pristupom Austrije, Finske i Švedske u 1995. i naravno pristupom 10 novih zemalja članica u svibnju 2004.
238. Najprikladniji postupak za takve "diskontinuitete" nije apsolutno jasan i može ovisiti o određenoj upotrebi ili analizi kojoj su podaci namijenjeni. Na primjer, istraživanje serije podataka euro-zone izvoza od 1999. pa nadalje, trebalo bi uključiti Grčku (Grčka je ušla u euro-zonu u 2001.) samo ako je to potrebno zbog cilja same analize.
239. Vrijedno je spomenuti nekoliko slučajeva diskontinuiteta:
- Ujedinjenje Njemačke u listopadu 1990. Za to nisu napravljene nikakve prilagodbe za prošle podatke.
 - Uvođenje Intrastat sustava za praćenje intra-EU trgovine u 1993. dovelo je do diskontinuiteta uslijed promjena metoda, posebno uvođenjem sustava praga.
 - Proširenjem EU od dvanaest do petnaest članica u 1995. Za većinu glavnih serija diskontinuitet je uklonjen koliko je to god bilo moguće.

- Do 31. prosinca 1996. Francuski prekomorski teritorij nije bio dio statističkog područja Francuske, niti je Španjolska uključivala Kanarsko Otočje. (vidi 2.6).
- Od 1999. praćenje podataka za Belgiju i Luksemburg je odvojeno.
- Nove metode postupaka sa specijalnim kretanjima određene su u zakonodavstvu koje važi od 2001. isto je tako dovelo do diskontinuiteta koje je teško odrediti.
- Primitak 10 novih zemalja članica u svibnju 2004. dovodi do strukturalnih promjena u ponašanju trgovinskih sudionika u novim i starim zemljama članicama.

4.6 Konverzija valute (agregata)

240. Konverzija valute ima dvostruku ulogu u prikupljanju podataka statistike robne razmjene. Prvo postoji potreba pretvaranja individualnih vrijednosnih transakcija, koje mogu biti izražene u bilo kojoj valuti, u valutu zemlje članice koja prikuplja podatke. O tom metodološkom problemu bilo je riječi u 2.13.
241. Isto tako postoji potreba pretvaranja agregata statistike zemlje članice, izražene u njezinoj nacionalnoj valuti, u zajedničku valutu za objavljivanje podataka Unije. Do kraja 1998. zajednička valuta bila je ECU. Od tada pa nadalje, u upotrebi je euro. Konverzija iz nacionalnih valuta u ECU ili euro radila se pomoću mjesečnih prosjeka dnevnih tečajnih lista. Ti konverzijski faktori su, uglavnom, osigurani u Eurostat publikacijama i, naravno, za članice euro-zone podudaraju se sa fiksnim tečajem, definitivnim za razdoblje od 1. siječnja 1999. nadalje.
242. Treba napomenuti da konverzija na mjesečnoj bazi može dovesti do razlika između godišnjih podataka (Eurostatov izvor) i podataka iz drugih međunarodnih izvora, gdje se konverzija radila direktno (a manje zadovoljavajuća) na godišnjoj statistici.

4.7 Analize

4.7.1 Jedinичna vrijednost i indeksi volumena

243. Podaci koji se dostavljaju Eurostatu su u tekućim cijenama, tj. te cijene važne za izvještajno razdoblje na koje se odnose. Za neke analize je zadovoljavajuće raditi s takvim vrijednostima. Za istraživanje kretanja tekućih cijena u određenom vremenskom periodu može biti od pomoći konvertirati seriju vrijednosti u formu indeksa ali kao jednostavnu aritmetičku operaciju.
244. Međutim, u nekom razdoblju promjene vrijednosti trgovinskih tokova mogu biti određene kako s prodanom količinom tako i s promjenama cijena. Za neke analize potrebno je razlikovati ta dva elementa, a posebno kod mjerenja promjena u volumenu trgovine, koja je procijenjena u stalnim cijenama neke prethodne bazne godine. Zbog toga je poželjno imati neko mjerenje promjena cijene u međunarodnoj trgovini.
245. Kroz cijelu EU ne postoji potpuno detaljan i pouzdan deflator cijena, iako se na ukupnom nivou razmjene derivacija vrši putem istraživanja uvoznih i izvoznih cijena, koje se mogu koristiti kako bi se stvorila serija volumena razmjene. (vidi 4.7.2 dolje). Stoga je neophodno, da se koriste podaci iz samog trgovinskog sustava o vrijednostima i pripadajućim količinama kako bi se procijenio određeni

set deflatora. Oni se koriste kako bi se izračunali indeksi jediničnih vrijednosti i derivirale procjene volumena.

246. Podaci, koji se dostavljaju za intra- i extra-EU trgovinsku statistiku se upotrebljavaju na najnižem nivou, a to su 8-znamenakasti KN i prema zemlji partneru, za izračunavanje indeksa. Promjene “jediničnih vrijednosti”, koje se izvode iz vrijednosti u tekućim cijenama, dijele se s količinom svakog toka, a koriste se kao indikatori promjene cijena.
247. Računalni programi uključuju prvu fazu za identifikaciju ekstremnih jediničnih vrijednosti, koji pokazuju nevjerojatnu promjenu cijene i koja se mora izbaciti iz računanja. Isto tako, postoje neka područja (na primjer, brodovi) kod kojih dijeljenje vrijednosti s količinom daje nezadovoljavajući rezultat cijene.
248. Kao druga faza koristi se sistem težine na najdetaljnijem nivou na najprihvatljiviji mogući način. Sustav težine, koji je usvojio Eurostat za računanje indeksa, koristi lančani princip. Tj., težine se preračunavaju svake godine i promjene od jedne godine do druge daju lančani prikaz. Ovo je u suprotnosti s upotrebom količine iz uzorka razmjene sa baznom godinom, koja se mijenja samo svakih pet godina.
249. Lančani indeksi imaju prednost zbog toga, jer se težine, koje se koriste, odnose na razdoblje u kojem su mjerene, a posebno, jer unapređuju procjenu posljednjih promjena – koje su, uglavnom, one najinteresantnije za analize. Isto tako, lakše je i zbog godišnjih promjena KN. Međutim, iako sustav računanja, koji koristi težine koje se godišnje mijenjaju, radi pristupačnosti korisnicima, objavljeni indeksi se prezentiraju na način da je izvještajna godina ona koja se mijenja samo svakih pet godina. Sadašnja izvještajna godina za jedinične vrijednosti i indekse volumena je 2000.
250. Odnos godine prema godini, koji se koristi u računanju indeksa, koristi Fisher formulu. Ona je geometrijski prosjek Laspeyres indeksa i Paasche indeksa.
251. Jedinična vrijednost i indeksi volumena diseminiraju se iz baze podataka robne razmjene. Indeksi su dostupni kako za izvoz/otpremu tako i za uvoz/primitak za veliki broj zemalja partnera, te geografskih i ekonomskih zona, poprečnih analiza prema sektorima SMTK Rev 3 i 16 dvije-slovne-znamenke područja CPA/NACE Rev 1 (te agregata koje se temelje na njima). Postoje i još detaljniji indeksi proizvoda koji su dostupni prema zemljama partnerima intra/extra EU25 kao i intra/extra euro-zone i za ukupno. To uključuje 2-znamenakasti nivo SMTK Rev 3, 3-znamenakasti nivo CPA/NACE Rev 1 i BEC. Dodatno, postoje još i različiti hijerarhijski agregati temeljeni na tim klasifikacijama (vidi 2.7).
252. Jedinične vrijednosti i indeksi volumena računaju se za različite agregate za koje se podaci prilagođavaju uslijed sezonskih promjena (vidi 4.9 dolje). Dodatno, dostupne su i serije promjene odnosa razmjene. Promjene odnosa razmjene mjere se dijeljenjem izvoznog indeksa jedinične vrijednosti sa uvoznim indeksom jedinične vrijednosti. Poželjno je kada taj odnos pada, budući da ta promjena dozvoljava zemlji da kupi veću količinu uvoza za datu količinu izvoza.

4.7.2 Indeksi cijena

253. Drugi način mjerenja promjena cijena je prikupljanje navedenih cijena direktno od uvoznika i izvoznika kroz statističko istraživanje. Podaci o izlaznim cijenama u

inozemnom prometu (u osnovi izvoz plus otprema) traženi su na 2-, 3- i 4-znamenkastom nivou NACE od strane Europskog Parlamenta i Uredbe Savjeta ([EC\) No 1158/2005](#), koji se odnosi na kratkoročne statistike. Međutim, to zahtjeva više podjelu na euro-zonu i ne euro-zonu za one zemlje članice koje pripadaju euro-zoni, nego raščlambu na zemlje partnera. Ista Uredba zahtjeva kratkoročne statistike za uvozne cijene na 1- i 2-slovnom i 2-znamenkastom nivou CPA. Zemlje članice, koje su prihvatile euro kao svoju valutu, moraju razlikovati uvozne cijene u euro-zoni i one iz ne-euro-zone.

4.7.3 Ostale analize

254. Drugi izvor podataka za provođenje analiza je EUROPROMS (European production and market statistics). On zajednički postavlja detaljne i usporedive podatke o vrijednostima i količinama proizvodnje i robne razmjene industrijskih proizvoda u zemljama članicama i izvodi procjene domaćeg tržišta za svaki proizvod (posebno, usporedivost trgovinskih poglavlja i onih sa PRODCOM popisa vidi 2.7). To je vrijedno pomoćno sredstvo za poduzeća (a posebno jer omogućava identifikaciju mogućih grešaka u osnovnim podacima).
255. Neke druge analize potencijalnih vrijednosti mogu se raditi samo povezivanjem trgovinske statistike sa općim poslovnim registrom. Takav pristup omogućava nove podatke o strukturi sudionika u razmjeni. Jedan primjer analize trgovinskih podataka je da se ona može provoditi mjerenjem razmjene prema veličini poduzeća ili prema sektorima djelatnosti (NACE Rev 1.1, vidi 2.7.7) uvoznika ili izvoznika. Ova analiza može se raditi samo od strane nacionalnih statističkih institucija budući da ona zahtjeva pristup podacima o individualnom poduzeću, koji, uglavnom, nisu dostupni Eurostatu. U suradnji sa zemljama članicama Eurostat razvija metodologiju za zajedničku prezentaciju trgovinske statistike prema karakteristikama poduzeća.

4.8 Regionalne podjele

4.8.1 Općenito

256. Dostupni podaci iz baze podataka omogućavaju potpunu detaljnu razradu, u skladu s ograničenjima povjerljivosti, prema matrici tokova iz i u zemlju članicu za svako poglavlje KN. Kako bi se zadovoljile potrebe korisnika, agregati po zemljama partnerima su isto tako mogući.
257. O Geonomenklaturi, koja služi za prikupljanje podataka, raspravljeno je u 2.7. Eurostat je definirao određena geografska i ekonomska područja za agregirane podatke.

4.8.2 Geografske zone

258. Primjeri geografskih zona su:
- Sjeverna Amerika;
 - Bliski i Srednji Istok;
 - Oceanija i polarna područja.

259. Geografske zone pokrivaju cijeli svijet bez preklapanja. Detaljno su prikazane u Geonomenklaturi.

4.8.3 Ekonomske zone

260. Dodatno uz čiste geografske zone, definirane su i grupe zemalja sa nekim zajedničkim ekonomskim obilježjima. Primjeri takvih ekonomskih zona su:

- EU25 (Zemlje članice Europske Unije);
- Euro-zona (Zemlje članice koje su prihvatile euro: ponekad se obilježava kao EUR 12);
- EFTA (European Free Trade Association);
- OPEC (Organisation of Petroleum Exporting Countries)
- NAFTA (North American Free Trade Agreement).

261. Ekonomske zone trenutno su definirane tako da ne obuhvaćaju cijeli svijet, a isto tako postoje određena preklapanja između zona. Sadašnji popis ekonomskih zona prikazan je Geonomenklaturi.

4.9 Ispravci radnih dana i dsezoniranje

262. Podaci o EU trgovini dostupni su mjesečno, i većina tih podataka prezentirana je u publikacijama i bazama podataka u vremenskim serijama, ali ne jako detaljno. Kao što je s većinom ekonomskih podataka, tumačenje mjesečnih ili kvartalnih serija je još više otežano uslijed redovitog ponavljanja sezonskih kretanja. Na primjer, trgovina većine poljoprivrednih proizvoda je vrlo sezonska i kretanja iz mjeseca u mjesec su često određena sa tim sezonskim faktorima.

263. Mjesečno i kvartalno, podaci su isto tako pod utjecajem različite dužine mjeseca (a posebno zbog broja radnih dana koje sadrže), a i utjecaj državnih praznika može se mijenjati iz mjeseca u mjesec u različitim godinama: Uskrs je pravi primjer.

264. Djelomično rješenje utjecaja sezonalnosti pri usporedbi podataka kroz vremenski period je da se naprave prema istom mjesecu ili kvartalu prethodne godine. Međutim, to nije vrlo zadovoljavajuća procedura budući da ne omogućava mjerodavno mjerenje promjena agregata kroz godinu, koji nisu jednako ovisni na kretanja kroz prošlu godinu.

265. Kako bi se riješio taj problem, smišljen je čitav niz procedura za procjenu i otklanjanje utjecaja sezonalnosti (uključujući radne dane i praznike) iz serije podataka. Njihova suština je raščlaniti originalne mjesečne (ili kvartalne) podatke u tri komponente: sezonska komponenta, trend komponenta i neredovita komponenta.

266. Procjena sezonskih komponenti ovisi u dijelu prosudbe kako brzo se ona može mijenjati kroz vremenski period. Procjena trenda slično ovisi na pretpostavkama o odgovarajućem modelu ili metodi, koja se upotrebljava za njegovu procjenu.

267. Tijekom proteklih godina, metodologija je dosta unaprjeđena, te je veliki broj sezonskih prilagođenih serija dostupan.

268. EU trgovinske serije se obrađuju putem software DEMETRA, koji je Eurostat razvio, a radi ispravke radnih dana i isto tako provodi metodu desezoniranja poznatu TRAMO/SEATS. Analize različitih dostupnih metoda obrađene su prije. Potpuna tehnička rasprava o dostupnim metodama i kriterijima za njihov izbor dostupna je na: <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/dsis/eurosam/library>
269. Glavni utjecaj na korisnika čini broj dostupnih serija. Analize zemalja malo će se razlikovati između serije euro-zone i EU-25 serije, koje omogućavaju serije za ne-euro-zone zemalja članica kao partnera za serije euro-zone.
270. Serije vrijednosti, kao i indeksi volumena, prikupljaju se kao setovi osnovnih serija, prilagođene serije koje uzimaju u obzir i broj radnih dana i sezonske oscilacije, i kao trend. Indeksi jediničnih vrijednosti (vidi 4.7. gore) ne prilagođavaju se, jer ne uzimaju u obzir broj radnih dana i sezonske oscilacije, s obzirom na njihovu malu sezonalnost.
271. Usklađenost je ključno obilježje takvog seta podataka. Sve serije se računaju iz istog seta podataka, uzetih u isto vrijeme. Kao posljedica, na primjer, indeksi volumena su jednaki vrijednosti promjena podijeljenih s indeksima jediničnih vrijednosti. Dodatno, više agregirane sezonski prilagođene serije se formiraju sa dodatkom njihovih komponenti (na primjer, serije zemalja članica čine agregirane podatke za euro zonu i EU-25).

5 DISEMINACIJA PODATAKA

5.1 Vrste korisnika podataka

272. Eurostat je odgovoran za diseminaciju statistike robne razmjene EU i euro zone. Usporedno s radnjama koje se provode kako bi se poboljšala kvaliteta i dostupnost statističkih podataka, Eurostat ima isto tako i različite načine diseminacije: DVD-ROMs, pdf i papirne publikacije, on-line pristup agregiranim i detaljnim podacima.
273. Eurostat je svjestan širokog raspona korisnika i njihovih različitih interesa, koji se mogu zadovoljiti, bilo direktno putem publikacija ili pristupom bazama podataka bilo indirektno putem priopćenja, omogućavajući široku diseminaciju najznačajnijih indikatora za širu javnost.
274. Eurostat je razvio sustav diseminacije koje zadovoljava većinu takvih zahtjeva, na način da upućuje korisnike na odgovarajuće izvore podataka, a ujedno im omogućava potrebne informacije za razumijevanje i interpretaciju te statistike.
275. Eurostat isto tako mora osigurati metode diseminacije kako bi se zadovoljile potrebe Komisije i ostalih europskih institucija, nacionalnih tijela i Europske Centralne Banke kako bi im osigurao provođenje njihovih funkcija. Taj raspon od širokih agregata dozvoljavaju ekonomske analize do najdetaljnijih nivoa, koji su, uglavnom, potrebni za trgovačke pregovore.
276. Određeni korisnici mogu biti, uglavnom, zainteresirani za vrijednost razmjene i slično – kao što su transportna poduzeća ili lučki autoriteti – mjerama kao što su količine.
277. Prilog 7 omogućava pregled proizvoda koji se diseminiraju, a odnose se na statistiku robne razmjene s inozemstvom.

5.2 Publikacije on line

278. Publikacije robne razmjene u PDF formatu besplatno se diseminiraju putem Eurostatove web stranice (www.europa.eu.int/comm/eurostat područje "External Trade").
279. Prvi rezultati (uključujući procjene) za Euro-zonu i EU trgovinsku bilancu publiciraju se on line oko 50 dana nakon izvještajnog mjeseca u **Priopćenju Euro-indikatora (Euro-indicators News Release)**. Točno određeni datum mjesečnih priopćenja diseminira se na [website](#) (moguć je izbor jezika i kalendar objavljivanja).
280. **Mjesečni bilten** o robnoj razmjeni s inozemstvom i intra-trgovini Europske Unije nadopunjuje Statistički ljetopis kratkoročnim podacima. Izlazi sa ciljem vrlo brzog pružanja kratkoročne procjene vanjske trgovine Europske unije i njezinih zemalja članica. Posebno, sadrži tokove razmjene, podijeljene po glavnim SMTK grupama, između EU i njihovih glavnih trgovinskih partnera.
281. **Statistički ljetopis** o robnoj razmjeni s inozemstvom i o intra-trgovini Europske Unije opisuje dugoročne trendove od 1958. o razmjeni EU i njezinih zemalja članica. Posebno, ističe promjene u strukturi robne razmjene između EU i njezinih glavnih trgovinskih partnera.
282. Kolekcija **Statistika u fokusu** sadrži ažurirane sažetke glavnih rezultata istraživanja, pregleda i analiza. Na području vanjske trgovine te studije, što mogu biti kvartalne, polugodišnje ili godišnje, uglavnom pokrivaju trgovinu EU-e s nekim od njezinih najvažnijih trgovinskih partnera (SAD, Japan ili Latinska Amerika) ili trgovinu nekom strateški važnom robom (visoka tehnologija ili energija,) ili trgovinu od posebnog interesa (kao što je EU razmjena sa zemljama kandidatima).
283. **Panorama o razmjeni Europske Unije** opisuje obilježja i trendove robne razmjene EU-a od 1988. do 2001. Naglašava ulogu Europske Unije na svjetskom tržištu i analizira trgovinske tokove sa njihovim glavnim trgovačkim partnerima kao i robu koja je predmet razmjene. Panorama isto tako prati razmjenu između zemalja članica i euro-zone. Odnose razmjene između Europske Unije i zemalja kandidata obrađuju se u posebnom poglavlju.

5.3 Podaci on line

284. Uz publikacije koje su gore navedene, još se dodatno, besplatno, mogu koristiti i skinuti agregirani i detaljni podaci sa web stranice Eurostata. Dostupni su glavni statistički indikatori kao što su vrijednost razmjene prema izvještajnim zemljama, zemljama partnerima i proizvodima. Agregirani podaci obuhvaćaju kratkoročne i dugoročne indikatore.
285. **Kratkoročni agregirani indikatori** diseminiraju se prema višim nivoima Standardne međunarodne trgovinske klasifikacije (SMTK Rev. 3) i Međunarodne klasifikacije ekonomske namjene proizvoda (BEC) za sljedeće indikatore:
 - bruto i desezonirani vrijednosni podaci razmjene (u milijunima eura),
 - indeksi jediničnih vrijednosti,

- bruto i desezonirani indeksi volumena,
- stope rasta vrijednosti robne razmjene i indeksa,

Kratkoročni indikatori mjesečno se ažuriraju na dan izlaženja priopćenja. Uključuju sve podatke publicirane u priopćenjima euro-indikatora.

286. **Dugoročni agregirani indikatori** diseminiraju se prema glavnim sektorima SMTK za sljedeće indikatore:

- vrijednost robne razmjene (u milijardama eura),
- udio zemalja članica u EU i svjetskoj razmjeni,
- udio glavnih trgovinskih partnera u EU trgovini,
- indeksi volumena.

Općenito dugoročni indikatori se ažuriraju jednom godišnje kada su dostupni svi podaci za zadnji izvještajni mjesec.

287. **Detaljni podaci** diseminiraju se prema Harmoniziranom opisu dobara i sustav šifri (HS2, HS4 i HS6) i prema najnižem nivou Kombinirane nomenklature (KN8) za sljedeće indikatore:

- vrijednost robne razmjene (u 1000 eura),
- količina robne razmjene u 100 kg,
- količina robne razmjene u jedinici mjere (publicirano u Official Journal Europske Unije, a koje se odnosi na godišnju reviziju Kombinirane nomenklature)

Detaljni podaci ažuriraju se mjesečno na dan izlaska priopćenja.

288. Uz podatke, koji se diseminiraju pod područjem “Robna razmjena s inozemstvom”, ključni indikatori mogu se dodatno naći u glavnim domenama prikupljajući podatke iz drugih područja (Ljetopis Eurostata, Euro-indikatori, strukturni indikatori, i dr.).

5.4 DVD-ROM

289. Korisnici podataka statistike robne razmjene mogu naći dio podataka, koje zemlje članice dostavljaju na DVD-ROM, a koji se radi na mjesečnoj bazi. Taj DVD-ROM sadrži, za posljednje mjesece, podatke podijeljene po proizvodima Kombinirane nomenklature i prema intra- i extra-EU zemljama partnerima. Također, sadrži bazu podataka EUROPROMS (podaci o proizvodnji, robnoj razmjeni i domaćoj potrošnji za više od 5000 proizvoda).

290. Mjesečni COMEXT DVD-ROM je dopunjen sa druga dva DVD-ROMa, koji se rade na godišnjoj razini. Svrha tih DVD-ROM-ova je omogućiti duže vremenske serije.

291. Uz statističke podatke, DVD-ROM sadrži i metodologiju. Posebno, postoje upute o povjerenosti koje omogućavaju korisniku da identificira proizvode za onaj dio razmjene koji je sakriven od strane jedne ili više zemalja članica.

292. COMEXT DVD-ROM radi pod Windows-ima i nude široki raspon funkcija, između kojih su:

- konzultiranje i preuzimanje podataka;

- učitavanje podataka u datoteke koje se mogu izravno ubaciti u uobičajene tablice;
 - traženje šifri po ključnim riječima;
 - stvaranje uobičajenih agregata (grupa podataka) za razdoblja, zemlje (geografska i ekonomska područja su dostupna) i proizvode (SMTK i CPA proizvodi su dostupni);
293. Priručnik za korisnike raspoloživ je na DVD-ROM-u; može se konzultirati izravno s aplikacije ili se može ispisati.

5.5 COMEXT baza podataka

294. Comext je referenta baza podataka Eurostata za robnu razmjenu s inozemstvom. Omogućava pristup ne samo tekućim i povijesnim podacima iz EU zemalja članica nego i statistiku iz značajnog broja trećih zemalja. Veza s COMEXT službeno pripada internim korisnicima Komisije i bilo koje druge Europske institucije i tijela Unije. Baza podataka isto tako dostupna je administracijama zemalja članica, koje pripadaju europskom statističkom sustavu i zemljama kandidatima, koje dostavljaju podatke Eurostatu.
295. Agregirana i detaljna statistika robne razmjene koja se diseminira se putem Eurostatove webstranice, prikuplja se iz baze podataka Comext na temelju mjesečne obrade. Budući da se Comext dnevno ažurira, podaci objavljeni na web stranici mogu se razlikovati od onih koji su pohranjeni u Comextu, u slučaju naknadnih revizija.
296. Dodatni podaci koji su dostupni u COMEXT-u ovise o vrsti razmjene (intra- ili extra-EU trgovina) i tokovima (uvoz ili izvoz). Posebno, postoji podijela na podpoglavlja TARIC (Integrated Tariff of the European Communities), koji se prikuplja u uvozu iz trećih zemalja.

Za extra-EU uvoz, korisnici baze podataka COMEXT imaju na raspolaganju podatke o tarifnim preferencijalima sa razlikama između normalnih tarifa, preferencijala, sa odgovom plaćanja carine ili tarifnim kvotama.

Za intra- i extra-EU trgovinu dostupna je transportna statistika. Ona identificira vrste prometa: morski, zračni, cestovni, željeznički, riječni promet, osobni ili cjevovodni.

5.6 Meta podaci

297. Korisnici podataka robne razmjene, kao i bilo koje druge statistike, moraju imati opisne i metodološke upute koje im pomažu da razumiju obilježja i ograničenja tih podataka. Svrha ovog priručnika da pomogne prosječnom korisniku u tom području.
298. Dodatno, meta podaci u SDDS formatu (osnovna stranica i sažetak metodologije) sistematski su povezani sa bilo kojim podacima, diseminiranim preko web stranice Eurostata.
299. Ovaj priručnik ne daje potpuno detaljno metode, koje koriste pojedine zemlje članice pri prikupljanju svojih podataka ili pojedinih analiza, koje mogu biti nacionalno

dostupne. Za dobivanje takvih informacija popis nacionalnih tijela koje se mogu kontaktirati, nalazi se u prilogu 1.

300. Nomenklature proizvoda i klasifikacija zemalja (Geonomenklatura) dostupne su preko Eurostat servera klasifikacija [RAMON](#).
301. Izvještaj kvalitete omogućava indikatore kojima se mjeri kvaliteta statistike robne razmjene, a dostupna je na web stranici Eurostata (područje "External Trade"). Taj izvještaj ažurira se godišnje.
302. Eurostatova web stranica je izvor za neke agregirane podatke. Isto tako omogućava informacije o dostupnim publikacijama za pojedina područja i načine na koje ih se može dobiti. Za registrirane korisnike omogućene su dodatne usluge. Neke korisne povijesne informacije, kao na primjer, potpuni prikaz razvoja geonomenklature ili najnoviji katalog glavnih publikacija, može se učitati sa te stranice.

5.7 Europska podrška za statističke podatke

303. Eurostat je osnovao članove Europskog statističkog sustava, mrežu centara pomoći (podrške), koja će postojati skoro u svakoj zemlji članici kao i u nekim zemljama EFTA-e. Njihov zadatak je pomoći i voditi Internet korisnike do europskih statističkih podataka. Detalje u vezi mrežne pomoći (podrške) mogu se naći na našoj Internet stranici:
http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/url/PAGE/PGP_DS_SUPPORT
304. Popis svjetskih prodajnih odjela dostupan je na:
Office for Official Publications of the European Communities.
2, rue Mercier – L-2985 Luksemburg
URL: <http://publications.eu.int>
E-mail: info-info-opoce@cec.eu.int

Prilog 1: Nacionalna tijela nadležna za prikupljanje podataka statistike robne razmjene s inozemstvom

	Zemlja	Nacionalno tijelo
BE	Belgija	National Bank of Belgium Boulevard de Berlaimont, 14 B – 1000 BRUSSELS E-mail: information.foreigntrade@nbb.be Tel. : +32 2 221 52 10 http://www.intrastat.be/
CZ	Češka	Czech Statistical office Na padesatem 81 CZ - 100 82 PRAHA 10 Tel. +420 274 052 111 http://www.czso.cz/eng/redakce.nsf/i/information_services
DK	Danska	Danmarks Statistik Sejrogade, 11 Postboks 2550 DK-2100 KOBENHAVN Tel. :+45 3917 3917 http://www.dst.dk/HomeUK.aspx
DE	Njemačka	Statistisches Bundesamt (DESTATIS) Gustav-Stresemann-Ring, 11 Postfach 5528 D-65189 WIESBADEN +49 611 75-1 http://www.destatis.de/e_home.htm
EE	Estonija	Statistical office of Estonia Endla 15, EST - 15174 TALLINN Tel: +372 6259 300 http://www.stat.ee/
EL	Grčka	National Statistical Service of Greece Lzourgou Street, 14-16 GR-ATHENS 101 66 Tel.: +30 210 3289 396 http://www.statistics.gr/Main_eng.asp
ES	Španjolska	Departamento de Aduanas - Agencia Estatal de Administracion Tributaria Avda. Del Llano Catellano, 17 E - 28071 MADRID Tel. : +34 91 728 97 61

	Zemlja	Nacionalno tijelo
		http://www.aeat.es/
FR	Francuska	Direction Générale des Douanes et Droits Indirects Département des statistiques et des études économiques rue de la Tour des Dames, 8 F - 75436 PARIS CEDEX 09 Tel.: +33 1 5507 4595 http://www.douane.gouv.fr/
IE	Irska	Central Statistical Office Ardee Road Rathmines IRL - DUBLIN Tel.: +353-1-498 4000 http://www.cso.ie/
IT	Italija	Istituto Nazionale di Statistica Via Cesare Balbo, 16 I - 00184 ROMA Tel.: +39 06 4673 4140 http://www.istat.it/
CZ	Cipar	Statistical Service of Czprus (CZSTAT) Michalakis Karaolis street CZ – 1444 NICOSIA Tel: +357 22602205 http://www.mof.gov.cz/mof/czstat/statistics.nsf/index_en/index_en?OpenDocument
LV	Latvija	Central Statistical Bureau of Latvia 1, Lacpesa Street LV-1301 RIGA Tel:+371 73 66 850 http://www.csb.lv/avidus.cfm
LT	Litva	Statistics Lithuania Foreign trade Statistics Section, 29, Gedimino Av. LT - 2726 VILNIUS Tel.: +370 5 268 00 29 http://www.lbank.lt/Eng/Statistics/
LU	Luksemburg	Service Central de la Statistique et des Etudes Economiques Centre Administratif Pierre Werner 13, rue Erasme L-1468 LUKSEMBURG B. P. 304 L-2013 LUKSEMBURG Tel. :+352 478 4252

	Zemlja	Nacionalno tijelo
		http://statec.gouvernement.lu/
HU	Hungary	Hungarian Central Statistical Office Keleti Karoly u. 5-7 HU – 1024 BUDAPEST Tel: +361 345 6000 http://www.ksh.hu
MT	Malta	National Statistical Office Lascaris M – VALLETTA CMR 02 Tel: +356 21 22 32 21-5 http://www.nso.gov.mt
NL	Nizozemska	Centraal Bureau voor de Statistiek Buitenlandse Handel Kloosterweg 1 PO Box 4481 NL-6401 CZ HEERLEN Tel: +31 45 570 6000 http://www.cbs.nl/en-GB/
AT	Austrija	Statistik Österreich Bundesanstalt des öffentlichen Rechts Guglgasse 13 A-1110 WIEN Tel: +43 1 711 28 http://www.statistik.at
PL	Poljska	Central Statistical Office Al. Niepodlegosci 208 PL - 00925 WARSAW Tel: +48 22 60 83 453 http://www.stat.gov.pl/english/index.htm
PT	Portugal	Instituto Nacional de Estatistica Avenida Antonio José de Almeida, 2 P-1000-043 LISBOA Tel: +351 21 842 6100 http://www.ine.pt/index_eng.htm
SI	Slovenija	Statistical Office of the Republic of Slovenia Vozarski pot 12, SI - 1000 LJUBLJANA Tel: +386 1 241 51 04 http://www.sigov.si/zrs
SK	Slovačka	Slovak Statistical Office

	Zemlja	Nacionalno tijelo
		Mileticova 3, SK – 824 67 BRATISLAVA Tel: +421 2 55 42 58 02 http://www.statistics.sk/
FI	Finska	TULLI - National Board of Customs P.O. Box 512 FIN-00101 HELSINKI Tel: +358 20 49 1 http://www.tulli.fi/en/03_Foreign_trade_statistics/index.jsp
SE	Švedska	Statistics Sweden – ES/UH Karlavägen 100 P.O. Box 24300 S -10451 STOCKHOLM Tel: +46 8 5069 4000 http://www.scb.se
UK	Ujedinjeno Kraljevstvo	HM Customs & Excise - Statistics and analysis of Trade unit Alexander House 21, Victoria Avenue SOUTHEND-ON-SEA Essex SS99 1AA Tel: +44 1702 36 1 http://www.hmce.gov.uk/business/importing/importing.htm

Prilog 2:

Statističko bilježenje uvoza robe (Extra-EU trgovina) i primitka (Intra-EU trgovina)

Roba koja ulazi u statističko područje zemlje članice kao:			
Roba izvan Unije(1)		Roba Unije (1)	
1. dozvoljena za slobodno kretanje <i>(roba s uobičajenom namjenom za potrošnju u zemlji članici uvoznici ili otpremu drugoj zemlji članici)</i>	2. Odmah stavljena u postupak unutarnje proizvodnje ili postupak preradbe pod carinskim nadzorom	3. Odmah stavljena u skladište	4. Odmah stavljena u tranzit
1.1. iz druge zemlje članice gdje je reguliran postupak unutarnje proizvodnje ili postupak preradbe pod carinskim nadzorom	2.1. iz druge zemlje članice gdje je reguliran postupak unutarnje proizvodnje ili postupak preradbe pod carinskim nadzorom	ili slobodnu zonu	
1.2. ostali slučajevi koji nisu spomenuti u 1.1.(2)	2.2. ostali slučajevi koji nisu spomenuti u 2.1.(2)	ili privremeni prijemni postupak	
	6. slijedom slučaja 2: dozvoljena za slobodno kretanje ili iznova stavljena u carinski postupak unutarnje proizvodnje ili u postupak preradbe pod carinskim nadzorom u istoj zemlji članici	7. slijedom slučaja 4: dozvoljena za slobodno kretanje ili stavljena u carinski postupak unutarnje proizvodnje ili stavljanja u postupak preradbe pod carinskim nadzorom u istoj zemlji članici	5. roba koje pristiže iz zemlje članice pošiljatelja <ul style="list-style-type: none">● Neizravni ili neprekinuti tranzit u zemlji članici primatelju (ulazu)● neizravni ili prekinuti tranzit u zemlji članici primatelju, ali s dozvolom da ta zemlja članica obavi izvozne formalnosti izvan statističkog područja EU

Roba pod 1.2., 2.2. i 7. (u svijetlo sivom) uključena je u Extra-EU statistiku³

Roba pod 1.1., 2.1. i 5. (u tamno sivom) uključena je u Intra-EU statistiku(3)

¹ Koncept "roba Zajednice" i "roba izvan Zajednice" ne ovisi o njezinu podrijetlu već o njezinom carinskom statusu.

² Najvećim dijelom roba izravno dolazi iz zemalja ne-članica.

³Kao iznimka od pravila navedenih u tablici, kriterij evidencije plovila i zrakoplova u statistici trgovine unutar Zajednice i izvan nje čini prijenos vlasništva s rezidentnog na ne-rezidentnog građanina.

**Prilog 3: Statističko bilježenje izvoza robe (Extra-EU trgovina)
i otpreme (Intra-EU trgovina)**

Roba koja napušta statističko područje zemlje članice kao:				
Roba izvan Unije (4)			Roba Unije (4)	
<p>1. izvezena s konačnim odredištem u zemlji ne-članici</p> <p>1.1. slijedi carinski postupak unutarnje proizvodnje ili preradbe pod carinskim nadzorom</p> <p>1.2. slijedi postupak povezan sa uskladištenjem/slobodnom zonom/ili privremenim prijemom</p>	<p>2. izvezena s privremenim odredištem u zemlji ne-članici s procedurom za vanjsku proizvodnju</p> <p>2.1. slijedi carinski postupak za unutarnju proizvodnju ili preradbu pod carinskim nadzorom</p> <p>2.2. slijedi postupak povezan sa skladištenjem/slobodnom zonom/ili privremenim prijemom</p>	<p>3. otpremljena drugoj zemlji članici</p> <p>3.1. slijedi carinski postupak unutarnje proizvodnje ili preradbe pod carinskim nadzorom</p> <p>3.2. slijedi postupak povezan sa skladištenjem/slobodnom zonom/ili privremenim prijemom</p> <p>3.3. pod tranzitnim postupkom</p>	<p>4. izvezena u zemlju ne-članicu</p> <p>4.1. konačni izvoz</p> <p>4.2. izvoz za vanjsku proizvodnju</p> <p>4.3. privremeni izvoz s kasnijim povratom bez preinake</p> <p>4.4. u tranzitu (6)</p>	<p>5. otpremljena drugoj zemlji članici (5) i</p> <ul style="list-style-type: none"> • nije u direktnom ili neprekinutom tranzitu u zemlji članici otpreme • u direktnom ili prekinutom tranzitu u zemlji članici otpreme, ali prethodno puštena u slobodni opticaj u toj zemlji članici kao roba izvan Unije

Roba pod 1.1., 2.1., 4.1. i 4.2. (u svijetlo sivom) uključena je u statistiku Extra-EU trgovine⁶

Roba pod 3.1. i 5. (u tamno sivom) uključena je u statistiku Intra-EU trgovine(7)

Prilog 4: Isključivanja

1. Podpoglavlje 2.4 objašnjava kategorije roba koje se, prema EU zakonodavstvu, izričito isključuju iz prikupljanja podataka. Popis tih isključivanja i oslobađanja dat je u odgovarajućem (dodatnom) prilogu 1 Uredbe Komisije (EC) br. 1917/2000 od 9. rujna 2000. za extra-EU trgovinu i Uredbom (EC) br. 1982/2004 za intra-EU trgovinu.
2. Popis isključenih kategorija u te dvije uredbe nisu potpuno isti ali većina obilježja im je zajednička.
3. Uglavnom se isključuju:
 - a)) sredstva plaćanja koja nisu zakonsko sredstvo plaćanja i vrijednosni papiri;
 - b) monetarno zlato;
 - c) hitna pomoć za područja pogođena nepogodama
 - d) zbog diplomatske ili slične prirode njezine namjene
 - e) *Roba namijenjena privremenoj upotrebi, koja zadovoljava sljedeće uvjete:*
 1. *Obrada nije planirana niti napravljena,*
 2. *Očekivano trajanje privremene upotrebe nije duže od 24 mjeseca,*
 3. *Za Intra-trgovinu: otprema/primitak ne mora biti prijavljena kao isporuka/stjecanje u svrhu PDV-a.*
 - f) *Roba koja se koristi kao nosač podataka kao što su diskete, magnetne trake, filmovi, audio i video vrpce, CD-ROM-ovi sa pohranjenim kompjuterskim software, koji su naručeni za određenog klijenta ili koji nisu predmet komercijalne transakcije, kao i nadoknade za prethodnu isporuku na primjer dopune za koje primatelj nije terećen.*
 - g) *Roba koja nije predmet komercijalne transakcije*
 1. *Propagandni materijal*
 2. *Komercijalni uzorci*
 - h) *Roba za i poslije popravka i koja je ugrađen zamjenski dio. Popravak znači obnavljanje robe prema njihovoj originalnoj funkciji ili stanju. Svrha radnje je jednostavno održavanje robe u radnom stanju; to može uključivati neku ponovnu gradnju ili poboljšanje ali ne mijenja obilježja robe ni u kom smislu*
 - i) *Roba otpremljena nacionalnim vojnim snagama koji su smješteni izvan statističkog područja i roba primljena iz druge zemlje članice koje su nacionalne vojne snage prevezle izvan statističkog područja, kao i roba kupljena ili raspoloživa na statističkom području zemlje članice od strane vojnih snaga druge zemlje članice koji su tamo smješteni*
 - j) *rampe za lansiranje svemirskih brodova, kod otpreme i primitka u očekivanju lansiranja u svemir, ili u vrijeme samog lansiranja u svemir*
 - k) *Za intra-trgovinu: Prodaja novih prijevoznih sredstava od strane fizičkih ili pravnih osoba, koje su u sustavu PDV-a, privatnim osobama iz druge zemlje članice*

Prilog 5: Slovno-brojčane šifre

1. Slovno-brojčane šifre se koriste u statistici robne razmjene unutar i izvan Unije da bi se utvrdili povjerljivi ili prilagođeni podaci i robna razmjena za koju podrobno raščlanjivanje rezultata po klasifikaciji proizvoda nije moguće. Ovo obično uključuje robu za koju neke zemlje članice dopuštaju pojednostavljenu deklaraciju.
2. Načelno, rezultati koji se odnose na slovno-brojčane šifre uključeni su pod odgovarajuća poglavlja KN-e (npr. 63EEE000 Selekcija robe iz Poglavlja 63). Ako se poglavlje ne može odrediti, rezultati se uključuju pod poglavljem 99 (npr.: 99EEE000 Selekcija robe koja nije drugdje specificirana).

Šifra 99AAA000: Intra-EU trgovina uključuje transakcije koji pripadaju 'pragu malih transakcija' (vidi 2.9.2) ili ostalim proizvodima prikupljenim prema pojednostavljenim postupcima.

Šifre koje sadrže slovo B: Isporuke proizvoda za posadu i putnike, te proizvodi namjeni za rad motora, strojeva i ostale opreme brodova i zrakoplova.

Šifre koje sadrže slovo C: Ispravci uslijed pogrešnog izvještavanja šifri

Šifre koje sadrže slovo E (ukinuto 2005): Izbor proizvoda, za koje se primjenjuje pojednostavljena deklaracija

Šifre koje sadrže slovo F: Roba namijenjena za offshore instalacije ili za rad motora, strojeva i ostale opreme offshore instalacije

Šifre koje sadrže slovo I: Dijelovi industrijskog postrojenja za koje se primjenjuje pojednostavljena deklaracija. 'Industrijsko postrojenje' u ovom kontekstu podrazumijeva kombinaciju strojeva, alata, opreme, instrumenata i materijala koji zajedno čine veliku stacioniranu jedinicu za proizvodnju robe ili pružanja usluge.

Šifre koje sadrže slovo M: Prilagodbe koje izvještavaju zemlje članice o razmjeni podijeljenoj samo prema nivoima poglavlja (npr. razmjena ispod praga isključivanja).

Šifre koje sadrže slovo P: Roba prevezena poštom, za koju je važeća pojednostavljena deklaracija.

Šifra 99RRR100: Vraćena roba za koju je važeća pojednostavljena deklaracija.

Šifre koje sadrže slovo S: Povjerljivi podaci. (vidi 2.16 i 4.4)

Šifre koje sadrže slovo T (ukinuto): Prehrambeni proizvodi, pića i duhan, za koje je važeća pojednostavljena deklaracija.

Šifra 87VVV000: Dijelovi motornih vozila za koje se podnosi pojednostavljena deklaracija.

Šifra 88WWW000: Dijelovi zrakoplova za koje se podnosi pojednostavljena deklaracija.

Šifra 99ZZZ000: Prilagodbe koje izvještavaju zemlje članice (npr. razmjena ispod praga isključivanja koja se izvještava samo na nivou ukupno). (vidi 4.2.)

Prilog 6: Konceptualne razlike između nacionalnih podataka i onih koji zemlje članice šalju Eurostatu

Zemlja članica	Specijalni trgovinski sustav se ne koristi za nacionalne podatke	Isključivanje indirektnih razmjene; roba u 'kvazi tranzitu'	Zemlja podrijetla se koristi na nacionalnoj razini kod primitaka	Popravak se uključuje u nacionalne podatke
Belgija		*		*
Češka			*	
Danska	*	*		
Njemačka			*	*
Estonija			a)	
Grčka	*			*
Španjolska			*	
Francuska			*	
Irska	*		*	*
Italija				b)
Cipar				
Latvija		*		
Litva			a)	
Luksemburg		*		*
Mađarska		*		
Malta				*
Nizozemska		*		
Austrija		*	*	
Poljska		*	*	
Portugal		*		b)
Slovenija				
Slovačka			*	
Finska			*	
Švedska				b)
Ujedinjeno Kraljevstvo	*	*		*

a) oba podatka su dostupna, publicirana prema zemlji pošiljatelja

b) samo za Extra-EU trgovinu

Prilog 7: Pregled proizvoda statistike robne razmjene s inozemstvom

Naziv	Sadržaj	Izveštajna razdoblja	Periodičnost	Načini objavljivanja
Priopćenja	Euroindikatori robne razmjene: tokovi razmjene i bilance Euro zone i EU	Posljednji mjesec prema EU uredbama (uključujući procjene za nedostajajuće podatke)	Mjesečno	Pdf (EN, FR i DE)
Mjesečni bilten	Kratke serije podataka o EU razmjeni sa glavnim zemljama partnerima i glavnim grupama proizvoda	Do posljednjeg raspoloživog mjeseca	Mjesečno	Pdf (EN samo)
Statistički ljetopis	Duge serije podataka o EU robnoj razmjeni sa glavnim zemljama partnerima i po glavnim grupama proizvoda	Od 1958. pa do posljednje raspoložive godine	Godišnje	Pdf (EN samo)
Statistika u fokusu	Primjeri: - Europska trgovina transportnim materijalom - Robna razmjena Zapadnobalkanskih zemalja - Robna razmjena sa zemljama kandidatima prema načinu prijevoza - Extra-EU trgovina zemalja članica prema načinu prijevoza	Do posljednje raspoložive godine	-	Pdf i tiskano izdanje (EN, FR i DE)
Panorama EU razmjene	Analiza EU trgovine na osnovi grafikona i tabela	1988-2001	-	Pdf (En, FR i DE) tiskano izdanje (EN)
Podaci on line	Kratkoročni agregirani podaci Indikatori EU-a i	Od 1995. do posljednjeg raspoloživog	Mjesečno	Baza podataka

	Euro zone uključujući originalne i desezonirane podatke i indekse	mjeseca		
	Dugoročni agregirani podaci Indikatori EU-a uključujući originalne podatke i indeksi (publicirane u Ljetopisu Eurostata)	Od 1990. do posljednje raspoložive godine	Godišnje	
	Detaljni podaci (Easy Comext) statistika EU-a i Euro zone prema proizvodima (prema KN8/HS i SMTK klasifikacijama)	Od 1995. do posljednjeg raspoloživog mjeseca	Mjesečno	
Naziv	Sadržaj	Izveštajna razdoblja	Periodičnost	Načini objavljivanja
DVD-ROM-ovi	Intra- i extra-EU trgovina – detaljni podaci prema zemljama partnerima i proizvodima KN8 Mjesečni DVD-ROM - EU Zemlje članice (uključujući podatke EUROPROMS prema Prodcom klasifikaciji)	Posljednjih 36 mjeseci (mjesečno od 2003. ili godišnje od 1995.)	Mjesečno	DVD
	Dodatak 1 (2 DVD) - EU Zemlje članice	Povijesni podaci od 1988.	Mjesečno	
	Dodatak 2 (1 DVD) - EU Zemlje članice	Povijesni podaci od 1988.	Godišnje	
	Dodatak 3 (2 DVD) - Extra-EU trgovina prema načinu prijevoza – Detaljni podaci EU zemalja članica	Podaci od 1998.	Mjesečno	

	prema zemljama partnerima i šiframa NSTR			
COMEXT baza podatka	EU Zemlje članice Detaljni podaci o robnoj razmjeni prema konceptu EU	Do posljednjeg raspoloživog mjeseca	Dnevno	Baza podataka
	Zemlje kandidati Detaljni podaci o robnoj razmjeni usklađeni sa konceptom EU-a od siječnja 1999.	Do posljednjeg raspoloživog mjeseca		
	MEDA, TACIS i CARDS zemlje Podaci dobiveni na temelju programa suradnje	Do posljednjeg raspoloživog razdoblja		
	Međunarodne baze podataka: FMI-DOTS i UN-COMTRADE	Do posljednjeg raspoloživog razdoblja		